

ГЛАСНИК

ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ | број 37 | година XI | Београд, фебруар 2016.

Награда Коморе за животно дело: академик Милан Лојаница

САДРЖАЈ

- 4 КАО У ЕВРОПИ ...
- 6 НА ДЕВЕТОЈ РЕДОВНОЈ СКУПШТИНИ ДОНЕТА КЉУЧНА ДОКУМЕНТА ЗА РАД КОМОРЕ
- 10 САРАДЊА СА МИНИСТАРСТВОМ УЛАЗИ У ЖЕЉЕНЕ ТОКОВЕ
- 11 ПРЕДАВАЊЕ „THE LEGAL ACTS ON DIGITAL SIGNATURE IN ECES MEMBER COUNTRIES AND THE EXPERIENCES OF THE PROFESSION“
- 12 НЕПРЕСТАНО СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ (CONTINUAL PROFESSIONAL DEVELOPMENT - CPD)
- 14 СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ПО НАЦИОНАЛНОМ ПРОГРАМУ ОБУКЕ
- 16 УРБАНИСТИ НА БОРСКОМ ЈЕЗЕРУ
- 18 ОДЛУКА О СУФИНАНСИРАЊУ ПРОЈЕКТА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ УРБАНИСТА
- 19 СУСРЕТИ ПРОСТОРНИХ ПЛАНЕРА СРБИЈЕ 2015.
- 21 ЈОШ ЈЕДНО ПРИЗНАЊЕ ИНЖЕЊЕРСКОЈ КОМОРИ СРБИЈЕ И ПРОФЕСОРУ ШУМАРЦУ
- 22 ДАНИ ИНЖЕЊЕРА СРБИЈЕ 2015.
- 24 ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ НА 8. САСТАНКУ ИНЖЕЊЕРСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ ЗА РЕГИОНАЛНУ САРАДЊУ
- 26 САРАДЊА ИНЖЕЊЕРСКЕ И ЛЕКАРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
- 26 ПРЕДСТАВНИК ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ НА ПРОСЛАВИ ГОДИШЊИЦЕ РАДА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ ЦРНЕ ГОРЕ
- 26 ДОБИТНИЦИ НАГРАДА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ ЗА 2015.
- 28 ИНТЕРВЈУ, МИЛАН ЛОЈАНИЦА, АРХИТЕКТА:
ВЕРУЈЕМ У ЕФЕКАТ ОРГАНИЗОВАНОГ ДЕЛОВАЊА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ
- 36 ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ КУЛТУРНИ ПРЕДЕО БАЧ
- 39 ГОДИНА ЗАВРШЕТКА ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ ТВ СИГНАЛА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ (ПРВИ ДЕО)
- 41 ЕЛЕКТРОНСКИ ПОТПИС ЗА БРЖЕ ИЗДАВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКИХ ДОЗВОЛА
- 42 ЧИЈИ СУ ОРИГИНАЛИ?
- 46 16. ДАНИ АРХИТЕКТУРЕ НИША
- 48 САСТАНАК РУКОВОДСТВА КОМОРЕ СА ПРЕДСТАВНИЦИМА РЕГИОНАЛНОГ ЦЕНТРА НОВИ САД
- 49 ИЗ РАДА РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТРА
- 54 НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ ОБУКЕ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ НА БЕОГРАДСКОМ САЈМУ
- 55 ХАПШЕЊА ЗБОГ АРХИТЕКТУРЕ
- 56 ПРИКАЗ СТУДЕНТСКЕ ИЗЛОЖБЕ ФИРЕНЦА – БЕОГРАД – ФИРЕНЦА КОСАНЧИЋЕВ ВЕНАЦ 1941 – 2015.
- 58 ПРОДУЖЕНО ОСИГУРАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОДГОВОРНОСТИ ЧЛАНОВА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

ISSN 1452 - 3477 • Инжењерска комора Србије је основана Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“ бр. 47/2003) ради унапређења услова за обављање стручних послова у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката и других области значајних за планирање и изградњу.
СР - Каталогизација и публикација Народне библиотеке Србије, Београд
• Гласник Инжењерске коморе Србије • СОBISS SR-ID • Број 37 • Година XI • фебруар 2016 • Адреса Редакције: Булевар војводе Мишића 37 • Телефон: 011 655 74 10; Факс: 011 26 48 523; e-mail: info@ingkomora.rs; www.ingkomora.rs • Редакција: проф. др Милосав Дамњановић, главни и одговорни уредник; мр Тихомир Обрадовић, одговорни уредник; Станко Костић, технички уредник и фотограф; Љубица Наранчић, лектор; мр Милана Миловић, секретар Редакције • Жиро рачун: 160-40916-33

KINGSPAN – IPN QuadCore

KINGSPAN, lider u proizvodnji sendvič panela, na tržište je izbacio novi proizvod - sendvič panele sa IPN-QuadCore termoizolacionom ispunom.

Reč je o novoj, revolucionarnoj ispuni koja pruža najbolju toplotnu zaštitu, vatrootpomot, kao i zaštitu okoline.

Inovacija, stvorena zahvaljujući najnaprednijem tehnološkom procesu, IPN-QuadCore donosi pomak u gradnji sendvič panelima, što će rezultirati daleko nižim troškovima hlađenja i grejanja tokom životnog veka objekta.

IPN-QuadCore donosi 25% bolje toplotne karakteristike u odnosu na standardne poliuretanske sendvič panele. Lambda vrednost je neverovatnih **0.018 W/mK**, što je najbolje u industriji sendvič panela.

Zavisno od debljine ispune ostvaruje U-vrednosti od 0.08W/m2K.

Garancija na karakteristike IPN-QuadCore je 40 godina.

ТОПЛОТНА
ЗАШТИТА

ЗАШТИТА
ЖИВОТНЕ
СРЕДИНЕ

ПРОТИВПОЖАРНА
ЗАШТИТА

ГАРАНЦИЈА

40 GODINA
GARANCIJE
NA TERMIČKE
I STATIČKE
KARAKTERISTIKE

DO
20%
POBOLJŠANJE
TOPLOTNIH
KARAKTERISTIKA

VRHUNSKA
ПРОТИВПОЖАРНА
ЗАШТИТА

PUT DO
OBJEKATA SA
NULTOM
POTROŠNJOM
ENERGIJE

Kingspan

Kingspan d.o.o.

Partizanske avijacije 18/13, 11070 Novi Beograd, Srbija
t: +381 11 2129 837 f: +381 11 2129 838 e-mail: info@kingspan.rs

www.kingspan.rs

#itsinthecore

Проф. др Милисав
Дамњановић,
председник
Инжењерске коморе
Србије

КАО У ЕВРОПИ ...

Протекла је још једна година. За нама ће остати забележено све оно на чему смо радили. Да ли су обављени послови прави одраз могућности и стања у коме се данас налази Комора? Да ли смо оптимизмом испуњени више него што реалност дозвољава? Одговор препуштам члановима Инжењерске коморе Србије и читаоцима Гласника, а ја ћу истаћи само неке чињенице.

Оријентација коју смо зацртали после Прве ванредне седнице Скупштине Коморе ка решавању статусних проблема и брига о инжењерима, члановима Коморе, били су приоритет у раду руководства Коморе.

Активност којој је Инжењерска комора Србије поклонила највише пажње била је измена и допуна Статута Коморе. Као оснивач, на основу Закона о планирању и изградњи, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре образовало је Радну групу са задатком да изврши контролу законитости рада Коморе. Уочене неправилности, које су се углавном односиле на примену Правилника о раду Суда части, нису биле такве природе да су

могле да утицати на законитост рада Коморе, поготову зато што је Комора у раду Суда части непосредно примењивала Правилник Министарства као акт више правне снаге у односу на Статут.

У резимеу Извештаја Комори је наложено да донесе одлуку о изменама и допунама Статута Инжењерске коморе Србије, да донесе одлуку о измени Одлуке о образовању Одбора за праћење полагања стручних испита и унапређење рада комисија за полагање стручних испита и изврши проверу и допуну документације свих издатих лиценци.

Одмах по добијању Извештаја, Радна група коју је образовао Управни одбор Коморе, припремила је измене и допуне Статута Коморе, тако што су одредбе Статута које се односе на Суд части усаглашене са одредбама Правилника о начину рада, поступку, саставу, начину избора и разрешења судија Суда части Коморе („Службени гласник РС” бр.16/2012).

Одлука о изменама и допунама Статута Коморе, која је сагласно Закону о планирању и изградњи достављена дана 12.11.2015. године на сагласност Министарству, уз прибављено мишљење Покрајин-

ског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, донета је једногласно на Деветој редовној седници Скупштине Коморе, одржаној 30. октобра 2015. године у Београду.

Добром аргументацијом и чврстим уверењем у легалност свога пословања и одговорног рада, Комора је успешно окончала спровођење мера из резимеа Извештаја Радне групе Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

Данас, сарадња са Министарством полако улази у жељене токове.

Министарство је дало сагласност на Одлуку Управног одбора Коморе бр. 2981/2 од 18.9.2015. године о изменама и допунама одлуке о врстама лиценци које издаје Комора, бр. 1493/1-3 од 2.7.2012. 4078/1-3 од 20.12.2012. и бр.1638/2 од 18.03.2013. године.

Инжењерска комора Србије је у сарадњи са Канцеларијом Уједињених нација за инфраструктурне пројекте (The United Nations Office for Project Services - UNOPS) и Канцеларијом Републике Србије за помоћ и обнову поплавлених подручја, спровела пројекат вршења надзора над об-

новом оштећене инфраструктуре, јавних и стамбених објеката оштећених у прошлогодишњим поплавама, у ком су били ангажовани чланови наше Коморе.

Такође, Комора у сарадњи са Канцеларијом Уједињених нација за инфраструктурне пројекте (UNOPS), и Асоцијацијом инжењера консултаната (Association of Consulting Engineers of Serbia - ACES), спроводи обуку FIDIC модела уговарања, што нашем чланству помаже у раду на пројектима који су финансирани из иностраних средстава.

На позив проф. др Зоране Михајловић, потпредседнице Владе Републике Србије и министарке грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије присуствовао сам Међународном форуму „Реформа грађевинских дозвола за конкурентнији регион”, одржаном 7. октобра 2015. године у „Палати Србија” у Београду.

Такође, на позив „In form media” и Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, проф. др Драгослав Шумарац, председник Скупштине Коморе, учествовао је у раду међународног скупа „Регионално инфраструктурно повезивање 2015 - Коридори за будућност”, који је одржан 9. децембра 2015. године, у Београду.

На позив Томислава Николића, председника Републике Србије представници Коморе учествовали су у раду Скупштине Друштва за подизање Храма Светог Саве на Врачару, која је одржана 14. децембра 2015. године у Београду.

Увођење електронског издавања грађевинске дозволе и квалификованог електронског сертификата којим се потписује документација у дигиталној форми, од 1. јануара 2016. је једна од значајних активности за коју се увелико припремамо. Циљ је омогућавање чланству да у Комори,

на једном месту, поред услуга које им већ пружа, прибаве и потребан квалификовани дигитални сертификат на једноставан и брз начин.

Улога Коморе у земљи је очигледно све значајнија. Стручни скупови које организују матичне секције планера, урбаниста, пројектаната и извођача радова налазе своје место на међународним агендама, а интересовање за учешће на њима је све веће.

Истовремено Комора је у циљу повећања ефикасности рада реорганизовала и рационализовала капацитете Секретаријата Коморе. Наиме, прибављањем пословног простора за потребе регионалног центра у Чачку, као и завршне активности на прибављању пословног простора у Крагујевцу, оснажићемо регионалне центре и ојачати материјалну основу Коморе.

Као и сваке године до сада, прославили смо Дан Коморе и доделили годишње награде Инжењерске коморе Србије најистакнутијим инжењерима. Добитник Награде за животно дело Инжењерске коморе Србије за 2015. годину је академик Милан Лојаница, дипл. инж. арх. за јединствени допринос на пољу архитектонског планирања и пројектовања. О осталим нашим лауреатима, сазнаћете на страницама које следе.

На међународном плану Комора је већ одавно незаобилазан партнер. Чланство и активно учешће у раду Европског савета инжењерских комора (European Council of Engineers Chambers - ECES), потврђено је и на 12. седници Генералне скупштине Савета одржаној у Риму 26. септембра 2015. године. У раду Скупштине учествовао сам заједно са проф. др Драгославом Шумарцем, председником Скупштине Инжењерске коморе Србије. Он је по други пут изабран за потпредседника Европског са-

вета инжењерских комора. Комора је имала своје представнике и на годишњој Скупштини Европског савета грађевинских инжењера (European Council of Civil Engineers - ECCE) одржаној у Прагу, у октобру месецу, као и на састанку Инжењерске иницијативе за регионалну сарадњу (ИИРС) одржаном такође у октобру месецу, у Софији.

Инжењерска комора Србије била је домаћин другог састанка Радне групе за имплементацију професионалног усавршавања чланова Коморе Европског савета инжењерских комора, 21. новембра 2015. године у Београду.

Улазећи у 2016. знамо да ће поред досадашњих Комора предузимати и активности у циљу остваривања пуне сарадње са ресорним Министарством, у поступку издавања грађевинских дозвола електронским путем, затим на имплементацији Правилника о садржини и начину објављивања података регистра инжењера, чија је примена почела од 1. јануара ове године. Комора ће наставити и активности на унапређењу рада Суда части, имајући у виду Извештај Радне групе ресорног Министарства која је вршила надзор над законитошћу рада Коморе. Оно што нас очекује у овој години је и спровођење редовних избора за чланове Скупштине Коморе, за председнике подсекција Матичних секција пројектаната и извођача радова, за председнике и чланове регионалних одбора подсекција матичних секција пројектаната, извођача радова и урбаниста. А једна од кључних активности од изузетног значаја за чланство Коморе у 2016. години биће израда препоруке о ценама и критеријумима вредновања инжењерских услуга.

Свим члановима и пословним партнерима Инжењерске коморе Србије желим пуно успеха и среће у овој 2016. години. ■

НА ДЕВЕТОЈ РЕДОВНОЈ СКУПШТИНИ ДОНЕТА КЉУЧНА ДОКУМЕНТА ЗА РАД КОМОРЕ

Драгана Ђурић

шеф службе за правне послове
и секретар Скупштине

*Седница Скупштине
Инжењерске коморе
Србије, на којој су усвојене
измене и дојуне Статута
Коморе и донети
планови и програми за
2016. годину, одржана
је 30. октобра 2015.
године, у просторијама
Инжењерске коморе
Србије у Београду.*

Ова редовна седница Скупштине је заказана и одржана раније него што је уобичајено за седницу на којој се доносе планови и програми рада за наредну годину, како би се што пре поступило по наложеним мерама Министарства.

Према евиденцији Секретаријата присуствовало је укупно 80 чланова Скупштине, а председавао је председник Скупштине, проф. др Драгослав Шумарац. У раду на овој седници помагали су му Милорад Миладиновић, потпредседник Скупштине, Ивана Магделинић, вршилац дужности секретара Коморе и Драгана Ђурић, секретар Скупштине.

Након усвајања дневног реда и записника са Осме редовне седни-

це одржане 13. маја 2015. године, прешло се на упознавање чланова Скупштине са Извештајем радне групе Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре о извршеном надзору над законитошћу рада Инжењерске коморе Србије.

Пре излагања о Извештају Радне групе Министарства, председник Управног одбора и председник Коморе, проф. др Милисав Дамњановић је у поздравном обраћању поред осећаја заједничког задовољства исказао „и осећај велике одговорности” због тога „што ћемо данас на овој важној седници Скупштине Инжењерске коморе Србије сви заједно представљати 27.000 наших колегица и колега, чланова Инжењерске

коморе Србије. Ако знамо да је снага Инжењерске коморе Србије у њеном чланству, онда је наше задовољство и одговорност за њихово заступање толико већа,” биле су речи којима је завршио поздравно обраћање.

Поводом Извештаја Радне групе Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре о извршеном надзору над законитошћу рада Коморе, проф. др Милисав Дамњановић известио је чланове Скупштине да је Радна група Министарства након више месеци окончала свој рад и да је Комори достављен исцрпан и систематичан Извештај о извршеном надзору и мерама које су Комори наложене. Председник Коморе је навео да је „кроз своју

дванаестогодишњу историју Инжењерска комора Србије пролазила кроз различите период развоја. Тај развој није увек ишао праволинијском путањом, али је увек ишао узлазном линијом. На то су највећи утицај имали чланство и органи Инжењерске коморе Србије, посебно Скупштина, као највиши орган Коморе”. Председник је посебно истакао да је „најзначајнију улогу да се не дозволи да се развој Коморе заустави имала је управо ова Скупштина”, а као један од значајнијих резултата одговорног рада у Инжењерској комори Србије „управо јесте Извештај Радне групе Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре о извршеном надзору над законитошћу рада и оцене које су у овом Извештају дате. С обзиром на значај овог документа, председник Скупштине је с разлогом овај Извештај Министарства предвидео као тему број један, а Скупштина је, кроз прихватање дневног реда, то и усвојила”.

Свим члановима Скупштине у материјалу је достављен Извештај у интегралном тексту. Председник Коморе се у свом излагању осврнуо на уводни део Извештаја и резиме, оценивши да уочене неправилности нису биле такве природе да су могле утицати на законитост рада Коморе, а нарочито с обзиром на чињеницу да је Комора у раду Суда части непосредно примењивала Правилник Министарства, као акт више правне снаге у односу на Статут Коморе. Нагласио је да је Управни одбор Коморе, на двадест петој редовној седници одржаној у фебруару - првој седници којом је председавало новоизабрано руководство Коморе, управо разматрао питање неопходности измена Статута Коморе сходно допису ресорног Министарства од 29. јануара 2015. године. Закључено је да је неусаглашеност Статута Коморе са Законом о планирању и изградњи минимална и да не доводи у питање законитост

рада Коморе, али да ће Управни одбор Коморе сачинити прецизну анализу Статута и свих других општих аката, у циљу предлагања одговарајућих решења. У међувремену, на основу Закона о планирању и изградњи, ресорно Министарство је образовало Радну групу са задатком да изврши надзор над законитошћу рада Коморе.

О томе како је Комора поступила по наложеним мерама Министарства известила је вршилац дужности секретара Коморе, Ивана Магделинић (детаљније на наредним страницама Гласника).

Утиске поводом Извештаја и то на део извештаја који се односи на контролу документације о полагању стручних испита, изнео је мр Зоран Стајић, председник Комисије за машинску струку.

Пошто су чланови Скупштине упознати са Извештајем радне групе Министарства и поступањем Коморе по наложеним мерама, прешло се на доношење Одлуке о изменама и допунама Статута Коморе.

Исцрпно образложење везано за поступак утврђивања Предлога одлуке о изменама и допунама Статута Коморе дала је Латинка Обрадовић, која је одлуком Управног одбора именована за председника Радне групе за измене и допу-

не Статута. Потпредседница Управног одбора је говорила о раду Радне групе почев од њеног образовања, предлагања текста Нацрта, о одржаној расправи о Нацрту и примедбама и предлозима које су доставили чланови Коморе, а дала је и образложење предложених измена и допуна Статута, истакавши да се Комора приликом утврђивања Предлога одлуке држала мере коју је Министарство наложило.

У расправи о Предлогу одлуке о изменама и допунама Статута учествовао је и члан Управног одбора, представник ресорног Министарства, Милорад Ракчевић који је рекао да циљ Министарства није било укидање Коморе, већ побољшање њеног рада. У вези са предложеним изменама и допунама Статута известио је да је, као члан Радне групе за измене и допуне Статута Коморе, предлагао и друге измене Статута које би побољшале рад Коморе али оне нису прихваћене због брзине у доношењу овог акта. Посебно је истакао потребу да се што више инжењера укључи у рад Коморе.

Председник Надзорног одбора - проф. др Властимир Радоњанин, који је у име Надзорног одбора известио да је Надзорни одбор Коморе пратио читаву активност и рад Радне групе, да је од-

бор упознат са свим предлозима чланова из расправе и констатовао је да има изузетно квалитетних предлога, који би побољшали Статут Коморе, али због кратког рока Надзорни одбор је сматрао да би шира расправа о Статуту Коморе тражила много више времена што би довело у питање извршење мера Министарства.

Поводом измена и допуна Статута излагали су чланови Скупштине Драган Живковић и Душан Лукић.

Одлука о изменама и допунама Статута Коморе, која се сагласно Закону о планирању и изградњи доставља на сагласност Министарству, уз прибављено мишљење Покрајинског секретаријата, донета је једногласно у предложеном тексту.

Управни одбор је припремио Предлог одлуке о ребалансу Финансијског плана за 2015. годину и доставио га Скупштини, а додатно образложење овог предлога дао је проф. др Милисав Дамњановић, председник Управног одбора и председник Коморе. Основа за предлагање ребаланса био је остварени резултат финансијског пословања Коморе у протеклом деветомесечном периоду, на основу чега је проф. Дамњановић као позитивну чињеницу истакао да је разлика према том извештају од 13.500.000,00 динара позитивна. По мишљењу председника Управног одбора и Коморе, одлучивање о ребалансу од стране Скупштине, у односу на ранији период, још више повећава одговорност Управног одбора да се строго и прецизно придржава финансијског плана, као и да је нарочито потребно посветити пажњу рационалном трошењу средства Коморе на свим нивоима.

Скупштина је једногласно донела Одлуку о ребалансу Финансијског плана Инжењерске коморе Србије за 2015. годину у предложеном тексту.

На предлог председавајућег, Скупштина је одлучила да расправа о Предлогу плана и програ-

ма рада Коморе и Предлогу финансијског плана Коморе за 2016. годину буде обједињена, а затим је отворена расправа по овим тачкама дневног реда, док је презентацију и додатно образложење предложених планова дао проф. др Милисав Дамњановић, председник Управног одбора.

Након одвојеног гласања, План и програм рада Коморе и Финансијски план за 2016. годину донети су једногласно у предложеном тексту.

Финансијски план Коморе за 2016. годину предвиђа укупне приходе по свим врстама, у износу од 198.000.000,00 динара, а укупно планирани расходи по свим врстама су у износу од 197.400.000,00 динара.

У наставку рада, Скупштина је разматрала Извештај о раду Суда части за 2015. годину, па је додатно образложење поднетог Извештаја о раду Суда дао заменик председника Суда части, Бранислав Шотра. У свом излагању заменик председника Суда се осврнуо на Извештај Радне групе Министарства везано за рад Суда части, а излагање је завршио, да се с обзиром на одредбе Закона о планирању и изградњи „очекује већи број пријава и да ће Суд части у наредном периоду имати више посла”.

Како су уз овај Извештај, као и до сада, Скупштини достављени извештаји о раду тужиоца и браниоца Коморе, Скупштини се обратио тужилац, Миодраг Исаиловић. У извештају Радне групе је апострофиран рад тужиоца Коморе, који је је нагласио да је „настојао да у извештају образложи чињенице у вези са радом тужиоца и да се осврне на констатације из извештаја Радне групе”. У извештајима тужиоца Коморе, који су били саставни део извештаја Суда части који су се сваке године подносили Скупштини, тужилац је, како је истакао, настојао да осветли проблематику рада тужилаштва, да укаже на тешкоће са којима се сусреће приликом обраде пријава, са циљем да се оне уваже у смислу побољшања аката којима се регулише рад тужиоца. Тужилац је закључио да Правилник којим се регулише рад Суда треба иновирати и усмерити према оним обавезама које произлазе из одредби Закона о планирању и изградњи.

Након гласања и усвајања Извештаја о раду Суда части за 2015. годину, Скупштина је у наставку рада донела одлуку да се обједини расправа о Извештају о раду Радне групе за спровођење заједничког европског програма усавршава-

вања у 2015. години и о последњој тачки дневног реда ове седнице - Доношењу програма обуке континуираног – перманентног професионалног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије за 2016. годину, у оквиру које тачке је доношење програма обуке из области заједничког европског програма обуке за 2016. годину и доношење програма обуке из области националног програма обуке за 2016. годину.

Проф. др Драгослав Шумарац, председник Радне групе за спровођење заједничког европског програма усавршавања, презентовао је и додатно образложио Извештај о активностима Радне групе у 2015. години. Радна група је организовала 8 предавања у оквиру овог програма (3 предавања без котизације, а 5 предавања је укључивало котизацију за учеснике). Професор Шумарац је истакао да се за овај програм обуке пријављује велики број инжењера, односно да је интересовање изузетно, као и да је јако важан одабир тема и предавача. Настојало се да теме буду такве да се полазницима омогући усавршавање постојећих и стицање нових знања, као и да су иста предавања одржавали еминентни предавачи, експерти у областима инжењерских наука. Додао је да је његово основно залагање и као потпредседника ЕСЕС-а и као председника Радне групе ЕСЕС-а за спровођење CPD-a (Continuing Professional Development), унапређење струке и омогућавање домаћим инжењерима додатне едукације, као и да циљ организовања ових предавања не сме бити остваривање зараде Коморе, већ спровођење система „cost cover” – покривања нужних трошкова, тако да котизација која је у Комори одређена за ова предавања износи 600,00 динара. Осим на несумњиве позитивне ефекте ове обуке, истовремено је указао на техничке проблеме који су уочени у спровођењу ових предавања, чији је поступак превазилажења у току, апострофирајући при томе значај информационог система који би омогућио члановима да предавања могу прате од куће.

У наставку излагања проф. Шумарац је истакао да ће се ова активност у истом правцу наставити и у 2016. години. Програм обуке континуираног (перманентног) професионалног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије за 2016. годину из области заједничког европског програма обуке, предвиђа одржавање четири предавања у току наредне године, квартално распоређених, и два предавања из области енергетске ефикасности зграда и два предавања која ће се бавити темом еурокодова који до сада нису били заступљени.

У завршници излагања са задовољством је најавио и активности Инжењерске коморе Србије у поступку издавања квалификованих електронских потписа који ће бити неопходни за потписивање пројектно техничке документације која ће се подносити електронским путем, као и да су у започети преговори са сертификатним телима у Републици Србији. Наиме, настоји се да Комора добије статус Регистрационог ауторитета што би јој омогућило спровођење процедуре издавања квалификованих електронских потписа. Истакао је да ће Комора у сарадњи са другим коморама, чланицама Европског савета инжењерских комора организирати CPD предавање на којем би се разменила искуства у поступку издавања грађевинских дозвола електронским путем у државама у којима је тај начин издавања дозвола заживео, а све у циљу примене позитивних искустава чланица које су ову процедуру већ увеле или су у поступку увођења.

Презентацију и додатно образложење предложеног програма обуке континуираног-перманентног професионалног усавршавања чланова Коморе за 2016. годину из области националног програма обуке, дала је потпредседник Управног одбора, Латинка Обрадовић. Истакла је да образовни период траје 5 година, а да би требало да чланови Коморе у том периоду остваре 100 бодова, при чему је прописан минимум на годишњем нивоу 15 бодова. Предлог програма обуке усавршавања чланова Коморе из области националног програма за наредну 2016. годину побудио је нарочиту пажњу и дискусију чланова Скупштине, који су дали сугестије за одговарајуће допуне предложеног плана и конструктивне смернице за његово побољшање, указујући на недостатке у досадашњем начину дефинисања и спровођења овог програма. Чланови Скупштине који су о томе излагали били су Љубиша Митић, Петар Васиљевић, Дамир Пецо, Драган Живковић, Братислав Џинић и Весна Илић Миловановић.

По окончаној расправи по овим тачкама дневног реда, Скупштина је спровела одвојено гласање. Једногласно је усвојен Извештај о раду Радне групе за спровођење заједничког европског програма усавршавања у 2015. години и такође једногласно је донет Програм обуке континуираног (перманентног) професионалног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије за 2016. годину из области заједничког европског програма обуке. Код доношења Програм обуке континуираног (перманентног) професионалног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије за 2016. годину из области националног програма обуке, од 80 присутних, два члана су била уздржана.

Овим је успешно завршено једно од последњих заседања Скупштине Коморе Трећег сазива, на коме су постављени основи за рад Коморе у 2016. години. ■

Ивана Мајделенић

в.д. Секретара Инжењерске
коморе Србије

Послушање коморе у вези са извештајем Радне групе Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре о извршеном надзору над законитошћу рада Инжењерске коморе Србије

САРАДЊА СА МИНИСТАРСТВОМ УЛАЗИ У ЖЕЉЕНЕ ТОКОВЕ

На основу члана 166. став 3. Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/2009, 81/2009 – испр., 64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013 – одлука УС, 132/2014 и 145/2014), а у складу са овлашћењима из члана 47. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010 и 99/2014), Министарка грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, проф. др Зорана Михајловић је решењем од марта месеца 2015. године образовала Радну групу са задатком да изврши надзор над законитошћу рада Инжењерске коморе Србије.

Након вишемесечног рада, који је подразумевао интензивну сарадњу Коморе са Радном групом, донет је дана 20.7.2015. године Извештај Радне групе Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре бр. 119-01-123/2015-01 о извршеном надзору над законитошћу рада Инжењерске коморе Србије. У Инжењерској комори Србије овај Извештај примљен је 27.7.2015. године под бројем 2502. Наведеним Извештајем наложене су мере

које је Комора, по добијању Извештаја, почела да спроводи. Управни одбор Инжењерске коморе Србије је на 33. редовној седници 30. јула 2015. године, донео низ одлука којима је одмах приступио извршењу мера на отклањању уочених неусаглашености.

У циљу извршења прве мере којом је Комори наложено доношење Одлуке о изменама и допунама Статута, којом ће се извршити усклађивање одредаба Статута са одредбама Правилника о начину рада, поступку, саставу, начину избора и разрешења судија Суда части Инжењерске коморе Србије („Службени гласник РС” бр. 16/12), Управни одбор је образовао Радну групу са задатком да, сходно поступку измена Статута Коморе који је прописан одредбама чл. 77. до 79. Статута Коморе, припреми Нацрт одлуке о изменама о допунама Статута. Сагласно томе, Управни одбор је прво припремио Нацрт Статута, затим је о Нацрту спроведена јавна расправа, након чега је Управни одбор, уз претходно разматрање мишљења, примедби и предлога из јавне расправе, утврдио Предлог измена и допуна Статута. Овако утврђен предлог достављен је

Скупштини Коморе, односно органу надлежном за доношење Статута Коморе. По окончању динамичне и конструктивне расправе, Скупштина Коморе је једногласно усвојила Одлуку о изменама и допунама Статута Инжењерске коморе Србије на Деветој редовној седници, одржаној 30.10.2015. године. На Одлуку о изменама и допунама Статута Инжењерске коморе Србије Покрајински секретаријат за урбанизам, грађевинарство и заштиту животне средине дао је позитивно мишљење, након чега је Одлука достављена ресорном Министарству на сагласност.

Другу меру, којом је наложено стављање ван снаге Правилника Суда части који је донео Управни одбор Коморе, Управни одбор је одмах по добијању Извештаја донео Одлуку о стављању ван снаге Правилника суда части Инжењерске коморе Србије бр. 2974/1-3 од 18. новембра 2005, бр. 442/1-3 од 3. фебруара 2006, бр. 2954/1-3 од 30. маја 2006. и бр. 272/1-15 од 27.2.2008. године.

И у циљу извршења мере којом је наложено доношење одлуке о измени Одлуке о образовању Одбора за праћење полагања струч-

них испита и унапређење рада комисија за полагање стручног испита, којом би се извршило усклађивање правног основа те одлуке који је садржан у ставу 2. делу IV – Остале одредбе решења министра надлежног за послове урбанизма и грађевинарства о образовању и именовању комисија за полагање стручног испита бр. 119-01-00185/2010-07 од 29.9.2010. године, Управни одбор је одмах донео и Одлуку о образовању Одбора за праћење полагања стручних испита и унапређење рада комисија за полагање стручног испита којом је извршено усклађивање правног основа.

Комори је наложена и мера провере и допуне документације свих издатих лиценци, као и мера неисплаћивања накнаде члановима комисија за полагање стручног испита уколико не предају уредно попуњену документацију о полагању стручног испита у складу са Правилником о полагању стручног испита у области просторног и урбанистичког планирања, израде техничке документације, грађења и енергетске ефикасности и о издавању и одузимању лиценце за одговорног урбанисту, пројектанта, извођача радова и одговорног планера. Ова мера се примењује као стална мера.

У вези са констатацијом садржаном у Извештају да институција тужиоца Коморе, на основу досадашњег поступања, не може адекватно да одговори постављеним задацима у складу са Законом о планирању и изградњи, Управни одбор Коморе је донео одлуку о одржавању посебне седнице Управног одбора, посвећене управо разматрању рада Суда части у целини. Овој седници претходили су интензивни састанци тужиоца, браниоца, председника и заменика председника Суда части, као и Комисије за разматрање приговора и представки, све у циљу обезбеђивања механизма којим би се побољшао рад Суда части. ■

ПРЕДАВАЊЕ „THE LEGAL ACTS ON DIGITAL SIGNATURE IN ECEC MEMBER COUNTRIES AND THE EXPERIENCES OF THE PROFESSION”

У организацији Инжењерске коморе Србије и Европског савета инжењерских комора (European Council of Engineers Chambers - ECEC), 28. јануара 2016. године, одржано је предавање „The legal acts on digital signature in ECEC member countries and the experiences of the profession”. У оквиру заједничког Европског програма професионалног усавршавања за 2016. годину присуство на овом предавању вредновано је са 12 бодова за чланове Инжењерске коморе Србије.

Као што је познато, у Србији су ступиле на снагу одредбе Закона о планирању и изградњи и одредбе Правилника о поступку спровођења обједињене процедуре електронским путем, којима је прописано да се, од 1. јануара 2016. године, пројектна документација за добијање грађевинске дозволе предаје у електронској форми, са електронским потписом лиценцираног инжењера.

Од 1. јула 2016. године, на основу Директиве ЕУ бр. 910/2014, у свим земљама чланицама Европске уније, као и земљама кандидатима за чланство у ЕУ, обавезна је примена електронског потписа и електронског печата.

Циљ предавања је био упознавање инжењера свих струка са искуствима земаља у региону, земаља чланица Европске уније, као и Србије, у области примене квалификованог електронског потписа.

Искуства Србије у употреби квалификованог електронског потписа у процесу израде пројектно-техничке документације и издавања електронских грађевинских дозвола, представио је председник Скупштине Инжењерске коморе Србије и потпредседник Европског савета инжењерских комора,

проф. др Драгослав Шумарац. Искуства Аустрије у овој области пренео је **Dr. Herbert Döller** из пројектантске куће Döller Dr. Vermessung Ziviltechniker GmbH, а искуства Италије **Martina Righetti** из Фондације образовног центра Consiglio Nazionale degli Ingegneri. Генерални секретар Коморе овлашћених архитеката и грађевинских инжењера Македоније, **Димче Атанасовски** представио је искуства Македоније, која су у великој мери коришћена и приликом увођења потписивања техничке документације квалификованим електронским потписом и у нашој држави. **Анита Ерак**, представник Инжењерске коморе Црне Горе, презентовала је примену електронског потписа у Црној Гори.

Предавања су одржана у форми Webinara, уз непосредно учешће предавача из Аустрије, Италије, Македоније, Црне Горе и Србије, а директно су преносена у Београду, у регионалним канцеларијама Инжењерске коморе Србије у Новом Саду, Нишу, Крагујевцу, Краљеву, Ваљево, Суботици, као и у Бору, Горњем Милановцу, Новом Пазару и Костолцу, затим на Грађевинском факултету у Београду, Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу, Машинском факултету у Крагујевцу, фирмама Strabag д.о.о., FormaPharm engineering Group д.о.о. у Београду и Москви, као и у ЕПС Дистрибуцији - огранак Јагодина и ЈП Електромрежа Србије. У Инжењерској комори Србије у Београду били су присутни и представници грађевинске компаније „Актор” из Грчке.

Предавања су директно преносиле и друге инжењерске коморе, чланице Европског савета инжењерских комора из Аустрије, Италије, Хрватске, Бугарске, Грчке, Црне Горе и Македоније. ■

НЕПРЕСТАНО СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

(Continual Professional Development – CPD)

Бранко Марковић

Шеф службе за информационе технологије ИКС

Идеја увођења заједничког програма професионалног усавршавања инжењера на европском нивоу присутна је већ неко време међу представницима Инжењерских комора у Европи.

Европски савет инжењерских комора (European Council of Engineering Chambers – ECESC), чији је члан и Инжењерска комора

Задашак Радне групе је:

- спровођење заједничког европског програма усавршавања и његова координација са националним програмом перманентног усавршавања, - обезбеђење организационо - техничких услова за спровођење програма усавршавања,

- спровођење електронске евиденције полазника програма континуираног професионалног усавршавања и броја стечених CPDP бодова (Continual Professional Development Points),

- обављање других послова који су од значаја за спровођење програма усавршавања, као и

- подношење извештаја о раду Скупштини Инжењерске коморе Србије и Извршном одбору Европског савета инжењерских комора.

Србије, увидео је потребу за организовањем овог вида усавршавања инжењера, имајући у виду одредбе директиве 2013/55/EU (Professional Qualifications Directive 2013/55/EU) која говори о неопходности превазилажења баријера које постоје у покретљивости радне снаге на европском тржишту и у повећању конкурентности кроз уједначавање професионалних знања појединаца. Европски савет инжењерских комора је стога одлучио да покрене Програм континуираног професионалног усавршавања (Continual Professional Development – CPD).

Увођењу CPD-а, најпре је претходила 42. седница Извршног одбора ECESC-а и Генерална Скупштина ECESC-а, одржана у октобру месецу 2013. године, у Атини, на којима је проф. др Драгослав Шумарац, потпредседник ECESC-а, изложио концепт бу-

дућег перманентног образовања инжењера. Управо захваљујући личним и професионалним референцама, као и искуству у образовању инжењера, он је именован за носиоца овог пројекта, односно за председника Радне групе Европског савета инжењерских комора за спровођење континуираног професионалног усавршавања, која има задатак да установи критеријуме заједничког професионалног усавршавања свих комора, чланица ECESC-а. Свака држава чланица ECESC-а, предложила је по једног представника за члана Радне групе, која је основана да се бави заједничким европским континуираним усавршавањем инжењера.

Скупштина Инжењерске коморе Србије, на Шестој редовној седници, одржаној 25. априла 2014. године, донела је Одлуку о континуираном (перманентном) професионалном усавршавању (Continual Professional

Development – CPD) чланова Инжењерске коморе Србије, којом је уведено непрестано струковно усавршавање чланова Инжењерске коморе Србије. Истом Одлуком формирана је Радна група у саставу: проф. др Драгослав Шумарац, дипл. грађ. инж. председник Скупштине Инжењерске коморе Србије, председник Радне групе; Ивана Магделинић, дипл. правник, в.д. Секретара Инжењерске коморе Србије, члан и Бранко Марковић, шеф Службе за информационе технологије у Секретаријату ИКС, члан.

Будући чланови радне групе су и пре формалног отпочињања рада учествовали у низу активности везаних за увођење CPD програма. У фебруару 2014. године, у Инжењерској комори Србије, у Београду, одржан је први састанак Радне групе за имплементацију програма професионалног усавршавања Европског савета инжењерских комора.

Састанку су, поред председника Радне групе и потпредседника Европског савета инжењерских комора проф. др Драгослава Шумарца, присуствовали и делегати готово свих комора чланица ECESC-а: потпредседник Европског савета инжењерских комора Hansjörg HL. Letzner из италијанске коморе, др Жељко Вукелић из словеначке коморе, др Alois Materna из чешке коморе, др Миле Димитровски и Димче Атанасовски из македонске коморе, др Душко Лучић из црногорске коморе, Astrid Nageler-Reidlinger из аустријске коморе, др Michal Minar из словачке коморе, као и др Стефан Кинарев из бугарске коморе. Састанку су присуствовали и представници GIZ-а (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit).

Радна група је након темељног и дуготрајног рада утврдила следеће:

1. професионално усавршавање инжењера, које се спрово-

ди по препоруци Европског савета инжењерских комора, има за циљ континуирано образовање чланова комора које су чланице ECESC-а;

2. инжењери ће кроз стицање најсавременијих знања, упознавања са савременим техникама и актуелним одредбама и директивама, повећати своју конкурентност на домаћем, али и иностраним тржиштима;

3. најеминентнији стручњаци из Европе ће спроводити обуке и

Радна група је до сада организовала, односно учествовала у организацији следећих предавања:

1. Пројектовање бетонских друмских мостова у Словачкој у складу са Еурокодима (prof. dr Jaroslav Halvonik);

2. Енергетска ефикасност у зградарству – искуства Европске уније и Савезне Републике Немачке (Helmut Krames, E+E Consult);

3. Прва сесија 45. Међународног конгреса и изложбе KTX уврштена је у програм CPD и као таква бодована);

4. Други регионални Симпозијум о клизиштима Resy LAB 2015, EN 1990, Basis of structural design, EN 1991 (Eurocode 1), Actions on structures (Prof. Dr.-Ing. Rüdiger Höffer);

5. Методологија одређивања финансијски исплативих сетова мера унапређења енергетске ефикасности и коришћење обновљивих извора енергије (проф. др Маја Тодоровић);

6. Стручни семинар о дистрибутивним водоводним системима, Design of reinforced concrete structures according to EN 1992-1-1, Eurocode 2 (prof. dr Vladimir Benko) и

7. Савремени системи и технологије и напредне нумеричке нелинеарне динамичке анализе зиданих конструкција, као и других инжењерских конструкција (проф. др Владимир Гоцевски, дипл. грађ. инж. и др Зоран Петрашковић, дипл. грађ. инж.).

предавања; присуство на предавањима ће бити бодовано; ови бодови ће у будућем периоду бити евидентирани у оквиру Европске професионалне картице која ће омогућити слободно кретање и запошљавање свих инжењера, чланова комора чланица Европског савета инжењерских комора у Европској унији.

Радна група је донела одлуку да предложи Извршном одбору и Генералној скупштини ECESC-а, да све коморе чланице, које то још нису учиниле, усвоје одлуке које ће омогућити спровођење програма континуираног професионалног усавршавања, у складу са програмом CPD (Continual Professional Development), и то кроз измену законске регулативе ако за то постоје услови, или кроз усвајање одлука од стране највиших органа комора (извршни одбори, управни одбори или скупштине).

Радна група Инжењерске коморе Србије за спровођење CPD-а је, од свог формирања у априлу месецу 2014, па до данас, имала велики број активности. Организован је већи број предавања у сарадњи са другим Коморама из Европе, израђен је посебан систем за евиденцију бодова стечених кроз програм професионалног усавршавања, који је касније успешно интегрисан и у национални програм обуке Инжењерске коморе Србије, тестиран је и успешно имплементиран систем одржавања предавања на даљину тако да је сада могуће пратити, али и одржавати предавања из било које Коморе у Европи. Наши чланови сада могу пратити предавања и из регионалних канцеларија.

Кроз овај програм је до сада прошло више од 2 200 чланова Инжењерске коморе Србије. Реакције чланства су позитивне и пружају вредне смернице у усавршавању и даљем развоју овог програма. ■

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ПО НАЦИОНАЛНОМ ПРОГРАМУ ОБУКЕ

Мр Милана Миловић

ПР Инжењерске комора Србије

Наведене активности су вредноване за учеснике и предаваче који су чланови Инжењерске коморе Србије и увршћене су у Програм обуке континуирано (перманентно) професионално усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије из области Националног програма за 2015. годину.

Преглед одржаних активности од маја до новембра 2015. године:

1. Скуп „Грађевински материјали и конзерваторско-реставраторски поступци - ОПЕКА”, одржан је 4. септембра 2015. године у Суботици у организацији Грађевинског факултета Суботица Универзитета у Новом Саду. Учесници су упознати са знањем и искуством стручњака, реставратора и конзерватора који учествују у процесу заштите непокретних добара са нагласком на примени опеке и зиданих конструкција.

2. Трећи сајам енергетске ефикасности - обновљиви извори енергије, одржан је 11. септембра 2015. године у Пожаревцу у организацији Савеза друштва инжењера и техничара града Пожаревца. Сајам је окупо стручњаке који се баве енергетском ефикасношћу и уштедом енергије.

3. Скуп „Кнауф академија” одржан је 26. септембра 2015. го-

дине на Охриду, у организацији Кнауф групације.

4. Семинар „Примена Правилника о опреми и заштитним системима намењеним за употребу у потенцијално експлозивним атмосферама и стандарда из ове области”, одржан је 29. септембра 2015. године у Београду у организацији Института за стандардизацију Србије. Семинар је био намењен онима који се баве пројектовањем, производњом и/или трговином производа на које се примењује поменути Правилник.

5. Семинар „Стандарди из области електромагнетске компатибилности (ЕМС), са демонстрацијом електромагнетних појава и испитивања у лабораторији”, одржан је 1. октобра 2015. године у Београду у организацији Института за стандардизацију Србије. Семинар је био намењен електроинжењерима, као и произвођачима и увозницима електронске и електричне опреме, њиховим уд-

ружењима, научним, развојним и истраживачким институцијама.

6. У организацији Грађевинског факултета Универзитета у Београду, Српског друштва за хидраулична истраживања и Српског друштва за хидрологију 5. и 6. октобра 2015. године у Вршцу одржано је 17. научно саветовање.

7. Саобраћајни факултет Универзитета у Београду организовао је XI Саветовање ТЕЦ 2015, Технике регулисања саобраћаја 8. и 9. октобра 2015. године у Сомбору. Овај стручни скуп, под називом „Развојни пут саобраћајног инжењерства”, био је посвећен сагледавању места и улоге саобраћајног инжењерства данас, примени нових технологија и процедура, с циљем смањења енергетске зависности, очувању животне средине, повећању ефикасности и безбедности саобраћајног друмског система.

8. Скуп: „Конзервација и обновљиви извори енергије (ОИЕ)

у хлађењу и климатизацији”, одржан је 8. октобра 2015. године у Београду, у организацији Друштва за климатизацију, грејање и хлађење Савеза машинских и електротехничких инжењера и техничара Србије. Теме скупа биле су: упознавање са најновијим техникама за конзервацију енергије у стамбеним, канцеларијским и комерцијалним и расхладним постројењима као и коришћење ОИЕ топлотних пумпи за грејање и хлађење у зградама, у циљу брзог смањења потрошње енергије, ка зградама „Нула енергије”.

9. Саветовање: „Осветљење 2015”, одржано је од 13. до 16. октобра 2015. године на Златибору у организацији Српског друштва за осветљење. Размењена су искуства и сазнања у техници и технологији осветљења, као и у пратећим технологијама и техничкој и законској регулативи.

10. Међународни стручно-научни скуп „Водовод и канализација 2015”, одржан је од 13. до 16. октобра 2015. године у Вршцу у организацији Савеза инжењера и техничара Србије. Учесници су кроз разматрања актуелних техничко-технолошких, истраживачко-развојних, економских, законских и других питања из области снабдевања водом и канализације, допринели убрзанијем трансферу знања, информисању, примени савремених достигнућа и решења.

11. Седамнаести симпозијум термичара Србије са пратећом изложбом опреме и достигнућа, под слоганом „Енергетика-Ефикасност-Екологија”, одржан је од 20. до 23. октобра 2015. године у Сокобањи, у организацији Машинског факултета Универзитета у Нишу-Катедре за термотехнику, термоенергетику и процесну технику у сарадњи са Друштвом термичара Србије. Домаћа јавност је упозната са резултатима истраживања стручњака у области

термотехнике, термоенергетике, енергетске ефикасности, енергетике и екологије.

12. Предавање на тему „Техничко и економско упоређење различитих горива и технологија за добијање енергије из биомасе”, одржано је 26. октобра 2015. године у Београду, у организацији GIZ-а (Немачко друштво за међународну сарадњу). Предавач је био мр Радоје Кремзер, дипл. инж. маш.

13. Предавање „Савремени проблеми мостовских стубова и ослонаца”, одржано је 28. октобра 2015. године у Београду у организацији Грађевинског факултета. Предавач је био проф. др Миленко Пржуљ, дипл. грађ. инж. Главна тема предавања били су савремени проблеми пројектовања мостовских стубова и лежишта.

14. Стручни скуп о управљању ризиком у ревитализацији електродистрибутивних објеката, одржан је 22. октобра 2015. године у Београду у организацији ЦИРЕД Србије и Привредне коморе Србије.

15. Скуп: „Међународни дани енергетике и инвестиција”, одржан је 28. и 29. октобра 2015. године у Новом Саду, у организацији Централног европског форума за развој, ЦЕДЕФ, Новосадског сајма и Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине Аутономне покрајине Војводине. На скупу су подстакнути пословни контакти са циљем да се потенцијални инвеститори упознају са инвестиционим пројектима и стимулишу на веће инвестирање у овим областима, да се представе напредне технологије, као и облици финансирања енергетских пројеката.

16. Шесто међународно научно-стручно саветовање: „Геотехнички аспекти грађевинарства”, одржано је од 3. до 6. новембра 2015. у Вршцу, у организацији Савеза грађевинских инжењера Србије.

17. Конференција под називом: „20. Млинарски дани”, одржана је 4. и 5. новембра 2015. године у Врднику, у организацији Млинпек завода д.о.о. Конференција је била посвећена упознавању учесника, посебно пројектаната технолога прехрамбене струке и машинских инжењера са пројектовањем прерадних и складишних капацитета са посебним освртом на енергетску ефикасност и усвајање европских стандарда у производњи хране.

18. Саветовање: „Савремени материјали и могућности њихове примене”, одржано је 6. новембра 2015. године у Пожаревцу, у организацији Друштва хемичара, технолога и металурга Пожареваца.

19. Предавање на тему „Исплативост уградње котлова на биомасу у постојеће системе грејања. Потенцијали уштеде енергије аутоматски регулисаних система грејања на биомасу и комбинованих система грејања (солар, гас, лако лож уље, итд.)”, одржано је 9. новембра 2015. у просторијама Инжењерске коморе Србије у Београду. Чланови Коморе су проширили знања о биомаси као гориву за добијање енергије у складу са циљевима програма GIZ - Развој одрживог тржишта биоенергије у Србији. Предавач је била Светлана Савић, дипл. инж. маш.

20. Електронски курс о Ф-гасовима и пратећој регулативи, у организацији Друштва за климатизацију, грејање и хлађење, при Савезу машинских и електротехничких инжењера и техничара Србије, био је намењен инжењерима који раде на пројектовању и одржавању система за грејање, хлађење и климатизацију и топлотних пумпи. Учесници су стекли основно теоријско знање у вези са Ф-гасовима и стационарним расхладним системима, „сплит системима” и топлотним пумпама. ■

УРБАНИСТИ НА БОРСКОМ ЈЕЗЕРУ

Ивана Лазин

Секретар Извршног одбора
Матичне секције урбаниста ИКС

Годишњи скуп урбаниста
„ФОРУМ УРБАНОМ –
Сајам урбанизма”

Најважнија активност Матичне секције урбаниста од октобра 2014. године је била организација скупа „ФОРУМ УРБАНОМ – Сајам урбанизма”, који је одржан од 10. до 12. јуна 2015. године, на Борском језеру.

Сајам је годишњи преглед урбанистичке активности чланова секције, са пратећим програмима (презентације радова, округли сто и дискусије). У припреми и организацији најважнијег годишњег скупа урбаниста учествовали су и чланови секције. Сталним контактом путем интернета и телефона, чланство секције је достављало своје сугестије, предлоге, питања и дилеме које су се односиле на организацију и теме Скупа.

У периоду од марта до средине маја припремљене су и прослеђене чланству две информације, односно урађен је коначан програм Скупа, који је истовремено био и изложен на сајту Инжењер-

ске коморе Србије. За тему Сајма је изабран „Урбанизам у контексту”, при чему је основни циљ био размена искустава између одговорних урбаниста.

На отварању Скупа окупљене чланове су поздравили: председник Извршног одбора Матичне секције урбаниста, др Наташа Даниловић Христић, потпредседник Скупштине Инжењерске коморе Србије, Милорад Миладиновић и заменик покрајинског секретара за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Сања Чиплић.

Скупу су присуствовали лиценцирани урбанисти, планери, пројектанти и извођачи радова, затим чланови Извршног, Организа-

ционог и Управног одбора и остали учесници из јавних предузећа, установа, општина, републичких и других институција и предузећа.

Током три дана „Форум урбанум – Сајам урбанизма” је реализован кроз неколико сесија које су организоване по тематским целинама тако да одсликају положај, улогу и значај урбанизма (урбаниста) и најновија остварења урбанистичке струке.

Стручни део скупа је првог дана садржао предавања (у граду је име предавача):

- „50 година ISOCARP-a и промоција овогодишњег конгреса: Градови спасавају свет - откријмо

- „Дрвенград и Каменград - градови у контексту” (Ивана Митровић, дипл. инж. арх.);

- „Урбанизам у контексту или контекст у урбанизму” (мр Тихомир Обрадовић, дипл. инж. арх.).

На крају првог дана одржан је округли сто: „Као да је било некад...” модератор је био мр Тихомир Обрадовић, дипл. инж. арх.

Програм стручног дела скупа је другог дана обухватио је предавања:

- „Трансформација потеса Шумске улице у нову ивицу града” (Биљана Павловић, дипл. инж. арх.);

дар Манић, дипл. инж. арх. и др Ана Никовић, дипл. инж. арх.);

- „Урбана обнова и однос према урбаном наслеђу на различитим просторним нивоима” (Александар Алавантић, дипл. инж. арх.);

- „Уређење сеоских насеља-потенцијалних туристичких дестинација, по постојећем просторном плану општине Алексинац” (Марина Солуновић, дипл. инж. арх.);

- „Природно и културно наслеђе у функцији развоја туризма села коритник у близини Нишке бање” (мр Милена Станојевић, дипл. инж. арх, Милијана Петковић Костић, дипл. инж. пејз. арх. и Јелена Ђурић, дипл. инж. арх.);

поново планирање” (мр Жаклина Глигоријевић, дипл. инж. арх.);

- „Урбани развој у великом рударском басену” (др Ненад Спасић, дипл. инж. арх.);

- „Контекст кроз развој урбанистичке теорије” (Александар Ристић, дипл. инж. арх. и Петар Митковић, дипл. инж. арх.);

- „Урбанизам је контекст” (Јелка Ђорђевић, дипл. инж. арх.);

- „Јавне набавке за дизајн (конкурси из области урбанизма и архитектуре)-прописи и пракса” (Јожеф Чипа, дипл. инж. арх.);

- „План детаљне регулације комплекса електронске индустрије Ниш” (др Милица Максић, дипл. инж. арх.);

- „Стратегија интегралног урбаног развоја централне градске зоне Краљева” (Марица Мијајловић, дипл. инж. арх.);

- „Трансформација јавних зелених површина и пешачких зона у градском језгру Ниша” (Милијана Петковић Костић, дипл. инж. пејз. арх., Јелена Ђурић, дипл. инж. арх. и Бранимир Ђирић, дипл. инж. арх.);

- „ПДР СРЦ Рај аква парк Врњачка бања” (Ђорђе Миодраговић, дипл. инж. арх, Иван Милетић, дипл. инж. саоб, Светлана Вукчевић, дипл. инж. арх.);

- „Правила грађења у савременој архитектонској и урбанистичкој пракси у Београду” (мр Божи-

- „Урбанистичка ревитализација насељених места – села општине Панчево” (Душка Мрвош, дипл. инж. арх, Душица Чернићин, дипл. инж. арх, Оливера Драгаш, дипл. инж. арх. и Наташа Митрески, дипл. инж. арх.);

- „План генералне регулације насељеног места Степановићево” (Биљана Јовановић Шушњар, дипл. инж. арх.);

- ПГР комплекса Хип ”Петрохемија”, Хип ”Азотара” и НИС рафинерија нафте Панчево (Ђурица Доловачки, дипл. пр. планер);

- „ПДР центра за селекцију у Јагодини” (Зора Ђорђевић Данчевић, дипл. инж. арх. и Милица Соврлић, дипл. инж. арх.);

У поподневним сатима одржана је **Отворена седница** Извршног одбора МСУ посвећена питањима из рада Матичне секције урбаниста и анализи скупа, а у вечерњим сатима за учеснике скупа приређена је свечана вечера. Свечаној вечери су присуствовале и колеге инжењери из Софије, које је водио председник КИИП Софија, господин Георги Кордов. Председник Инжењерске коморе Србије, проф. др Милисав Дамњановић, дипл. инж. арх. поздравио је присутне и рекао да би урбанисти могли искористити статутарно право и покренути питање формирања

регионалних одбора и на тај начин, као људи од утицаја и професионалног и друштвеног, допринесу јачању регионалних средина и заједница, што је данас један од приоритета и државе Србије.

Трећег дана организована је посета археолошком налазишту Гамзиград – Феликс Ромулиана и коповима борских рудника.

Током скупа организована је пратећа изложба Годишњих остварења чланова секције и презентација радова са Конкурса Матичне секције урбаниста.

Учесници скупа су попунили анонимну анкету која садржи

оцене овогодишњег Сајма урбанизма давање сугестија и примедби, избор најбоље презентације. Такође, достављен им је и тест за бодовање учесника скупа у складу са усвојеним Програмом обуке континуираног професионалног усавршавања чланова ИКС за 2015. годину. Све презентације са Скупа, фотографије и резултати анкета су објављени на интернет презентацији Коморе.

У закључку је оцењено да овогодишњи скуп представља наставак традиције сусрета, који ће се организовати и наредних година. ■

ОДЛУКА

О СУФИНАНСИРАЊУ ПРОЈЕКТА МАТИЧНЕ СЕКЦИЈЕ УРБАНИСТА

Поред бројних активности, Планом и програмом рада Матичне секције урбаниста за 2015. годину, предвидјено је и расписивање Конкурса за суфинансирање пројеката из области урбанизма, чији је главни циљ пружање финансијске помоћи пројектима који су од интереса за усавршавање рада чланова Коморе, а посебно за чланове Матичне секције урбаниста.

Извршни одбор Матичне секције урбаниста Инжењерске коморе Србије, на 23. редовној седници одржаној 10. јула 2015. године, именовао је Комисију за суфинансирање пројеката у следећем саставу:

- 1) Соња Јовановић, д.и.а, председник;
 - 2) Корнелија Еветовић Цвијановић, д.и.а, члан и
 - 3) Љиљана Шубара, д.и.а, члан.
- Конкурс за суфинансирање пројеката МСУ је расписан у днев-

ном листу „Политика”, 2. септембра 2015. године. Након истека прописаног рока за пристизање пријава, размотрена је и проверена испуњеност основних услова пристиглих пријава (у складу са критеријумима и испуњености услова у погледу легитимитета подносилаца захтева). Констатован је број и структура приспелих пријава, класификоване су, размотрене у пленуму и проверено да ли испуњавају услова из Конкурса.

На расписани Конкурс пристигло је девет захтева и то у тематској области стручне публикације, презентације (књига, часопис, цд/двд, документарни филм и сл.), и софтвера.

Након разматрања пристиглих захтева, Управни одбор је на својој 36 седници одобрио седам захтева за суфинансирање пројеката, и то:

1. мр Михаилу Медведеву, за штампање монографије „Завод за

урбанизам Ниш 1959-2009. године – првих 50 година организованог урбаног планирања Града Ниша”;

2. проф. др Добривоју Тошковићу, за штампање књиге „Urban-Rural Environment and Urbanization-Developing Countries”;

3. Урбанистичком заводу Београда, за штампање стручног часописа – Магазин „ИНФО”;

4. Архитектонском факултету Универзитета у Београду, за Међународну академску конференцију „Места и технологије 2016”;

5. др Владану Ђокићу, за штампање публикације „Локална самоуправа и одрживи просторни развој”;

6. Центру за јавну и локалну управу-ПАЛГО центар за штампање књиге „Градови за људе”;

7. Друштву архитеката Ниша за изложбу „Архитектура и урбанизам”. ■

СУСРЕТИ ПРОСТОРНИХ ПЛАНЕРА СРБИЈЕ 2015.

Ивана Лазин

*Традиционални
стручни скуп
„Сусрећи просторних
планера Србије 2015.”,
организовао је Извршни
одбор Матичне секције
планера од 30.09. до
2.10.2015. године на
Старој Планини.*

Главна тема скупа „Просторно планирање између реформе и кризе”, реализована је кроз две сесије и Округли сто на коме су учествовали: мр Александар Вучићевић, дипл. пр. планер као модератор, мр Ђорђе Милић, дипл. пр. пла-

нер-помоћник Министра грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, др Слободан Пузовић, Покрајински секретар за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, проф. др Дејан Ђорђевић, дипл. пр. планер-редовни професор Географског факултета у Београду и др Небојша Стефановић, дипл. пр. планер-директор Урбанистичког завода Београда.

На округлом столу је, пред дискусије о савременим догађањима у пракси просторног планирања, представљен и Нацрт документа „Препорука о начину и критеријумима за одређивање вредности израде просторних планова”.

У оквиру прве сесије, Марија Лалошевић, дипл. инж. арх. и др Небојша Стефановић, дипл. пр.

планер, одржали су предавање „Отпорност градова-нови тематски оквир планирања”.

На другој сесији коју су водили модератор проф. др Дејан Ђорђевић и мр Драгана Дунчић, учесници Скупа су чули следећа предавања:

- „Један плански документ за решење свих проблема” (Душан Радивојевић, дипл. грађ. инж. Весна Стојановић, дипл. грађ. инж. и Милан Милосављевић, дипл. маш. инж.);

- „Утицај промена у приступу планирању на развој насеља града Панчева 2008-2015.” (Наташа Митрески, дипл. инж. арх. и Оливера Драгаш, дипл. инж. арх.);

- „Geodesign-планирање будућности или будућност планирања?” (Војкан Гајовић, дипл. пр. планер); ▶

- "Време отежане реализације инфраструктурних пројеката од државног значаја-просторни конфликти" (Милан Милосављевић, дипл. инж. маш. и Ивица Димитријевић, дипл. инж. ел.);

- "Имплементација просторних планова-преиспитивање критеријума евалуације" (Омиљена Џелебидић, дипл. пр. планер и Весна Јокић, дипл. пр. планер); и

- Представљање штампане публикације „Улога просторног планирања у управљању поплавама" (мр Тијана Живановић, дипл. пр. планер).

У сарадњи са организатором хотела, за учеснике је организован излет до туристичке целине "Бабин зуб".

Учесници Стручног скупа су активно пратили излагања и укључивали се у дискусију, а материјал са Скупа и фотографије

могу се преузети на сајту Инжењерске коморе Србије, на адреси: <http://www.ingkomora.org.rs/planeri/>

Закључним разматрањем председника Извршног одбора Матичне секције планера, мр Александра Вучићевића и отвореном седницом Извршног одбора Матичне секције планера, којој је присуствовала већина учесника скупа, завршен је овогодишњи тродневни стручни семинар. На отвореној седници су разматрана најважнија питања и проблеми који се појављују у пракси израде просторних планова, а Извршни одбор је са задовољством констатовао да је Скуп успешно завршен и захвалио се свим присутним колегама на активном учешћу.

Закључци са Отворене седнице ИО су да је у наредном периоду неопходно наставити рад на:

1. изради "Препорука о начину и критеријумима за одређивање вредности израде планских докумената – за просторне планове";

2. увођењу лиценци за предузећа која се баве израдом просторно планске документације;

3. иницирању формирања републичке институције за област просторног планирања;

4. изради квалитетнијих и спроводљивијих просторних планова;

5. доследној примени и спровођењу просторних планова; и

6. сталном присуству у медијима.

Скуп просторних планера на Старој Планини (20. по реду) који представља наставак традиције „Југословенских сусрета просторних планера" одржаваних у Дубровнику изузетно је позитивно оцењен међу учесницима. ■

СУСРЕТИ ПРОСТОРНИХ ПЛАНЕРА

Мала историја настанка Сусрета просторних планера сеже до седамдесетих година прошлог века, у време преласка планирања (па и планирања простора) са савезног, на републичке нивое. Убрзо затим, највише захваљујући професору Димитрију Перишићу, школске 1975/76, на Географском факултету је отворен Смер за просторно планирање. Просторни планери су у почетку били део Савеза урбанистичких друштава али када је њихов број и значај достигао „критичну масу" у СФРЈ Југославији, договорено је да се сами организују и састају, по угледу на урбанисте на нивоу тадашње државе.

На неформалним дружењима планера професор Перишић је предлагао успостављање редовног годишњег сусрета по разним центрима Југославије што је радо прихваћено. Само је професорова идеја коригована предлогом који је дао Стјепо Бутијер, да то буде сваке године на једном месту – у Дубровнику.

Тако је сваког априла на почеку сезоне, хотел „Либертас" у Дубровнику постајао стетиште просторних пла-

нера Југославије. И то не случајно јер је 1979. године, као део урбанистичке службе у оквиру јавног урбанистичког предузећа Дубровника, основан Југословенски центар за просторно планирање који је био нека врста неформалне подршке планираним сусретањима. Наредне 1980. одржан је Први сусрет просторних планера Југославије од укупно 11, колико их је било до распада СФРЈ. Занимљиво је да је професор Мита (како су га звали сви пријатељи, поштоваоци и студенти) био руководилац Југословенског центра за просторно планирање првих десет година постојања центра, а према речима учесника и нека врста институције Сусрета. Теме којима су се бавили југословенски просторни планери су биле су: Локалне самоуправе, Инфраструктурне мреже, Социјални развој у плани-

Професор Димитрије Перишић

рању, Економска питања, Имплементација, Планирање-стручно и технократско а мање политичко, и слично.

Према сећањима професора др. Дејана Ђорђевића (који нам је поуздани извор података за овај прилог) он је имао задатак, између осталог и да доводи студенте на Сусрете. Распадом државе престали су и сусрети и скоро пали у заборав...

Настанком Инжењерске коморе Србије, формирањем Матичне секције просторних планера дошло се на идеју да се у оквиру годишњег скупа лиценцираних просторних планера обнови традиција Сусрета. Професор Ђорђевић је имао задатак да добије „благослов" од барда нашег просторног планирања професора Мите Перишића. Како је задатак испуњен 12. Сусрет просторних планера је одржан 2012. године на Копаонику. Остало знате...

ЈОШ ЈЕДНО ПРИЗНАЊЕ ИНЖЕЊЕРСКОЈ КОМОРИ СРБИЈЕ И ПРОФЕСОРУ ШУМАРЦУ

Дванаеста седница Генералне скупштине Европског савета инжењерских комора (ECEC - European Council of Engineering Chambers), је одржана у Риму 26. септембра 2015. године.

У раду Генералне скупштине Инжењерску комору Србије су представљали професор др. Драгослав Шумара. Дипл. инж. грађ. председник Скупштине наше коморе и председник Коморе проф. др Милисав Дамњановић.

Поред редовног избора чланова Савета, на овој скупштини је усвојена Декларација о профилима перформанси за инжењерских услуга (ECEC Declaration on performance profiles for Engineering Services).

За председника ЕСЕС-а изабран је по други пут мр Чртомир Ремец, председник Инжењерске Зборнице Словеније, а за секретара Thurriedl Klaus из Аустрије.

Проф. др Драгослав Шумарац, председник Скупштине Инжењерске коморе Србије, на Дванаестој седници Генералне скупштине Европског савета инжењерских комора (ECEC - European Council of Engineering Chambers) спо други пут је изабран за потпредседника ЕСЕС - а

Одлуци Генералне скупштине ЕСЕС-а, да поново изабере професора Шумарца на ово место су у великој мери допринели и веома добри резултати програма континуираног професионалног усавршавања (CPD of ECEC), који програм професор Шумарац води као председник Радне групе ЕСЕС-а.

Поред проф. Шумарца за потпредседнике ЕСЕС - а, изабра-

Извршни одбор европског савета инжењерских комора

ни су и проф. Zygmunt Meyer из Пољске и, такође по други пут, Hansjorg Letzner из Италије.

Овај реизбор проф. Шумарца представља велико признање и свим члановима Инжењерске коморе Србије као и нашој земљи.

Као што је познато, Инжењерска комора Србије је 2005. године примљена у пуноправно чланство Европског савета инжењерских комора (ECEC).

ЕСЕС заступа професионалне интересе лиценцираних инжењера, јача активно учешће инжењерских комора у процесу хармонизације националних прописа и стандарда према заједничким европским прописима. Од 2014. године чланице ЕСЕС-а заједнички спроводе програм континуираног професионалног усавршавања својих чланова у којем наша Комора активно учествује, а проф. др Шумарац је, као што је наве-

дено, председник Радне групе за спровођење овог програма.

Више од 300.000 Европски лиценцираних инжењери имају користи од чланства њихових националних организација у ЕСЕС.

Као што је познато, Инжењерска комора Србије је 2005. године примљена у пуноправно чланство Европског савета инжењерских комора (ECEC).

ЕСЕС заступа професионалне интересе лиценцираних инжењера, јача активно учешће инжењерских комора у процесу хармонизације националних прописа и стандарда према заједничким европским прописима. Од 2014. године чланице ЕСЕС-а заједнички спроводе програм континуираног професионалног усавршавања својих чланова у којем наша Комора активно учествује, а проф. др Шумарац је, као што је наведено, председник Радне групе за спровођење овог програма. ■

ДАНИ ИНЖЕЊЕРА СРБИЈЕ 2015.

Вера Бубоња

секретар Регионалних одбора Регионалног центра Београд и координатор Регионалних центара

Гордана Башић-Милошевић

секретар Матичне секције извођача радова

У организацији Инжењерске коморе Србије, Матичних секција пројектанта и извођача радова, одржана је традиционална манифестација "Дани инжењера Србије 2015", на Златибору у хотелу "Палисад", у периоду од 13.11. до 15.11.2015. године.

Посебном одлуком Управног одбора учешће на манифестацији је вредновано са укупно 5 бодова за учеснике за сваки дан манифестације, односно 10 бодова за предаваче на манифестацији,

сагласно Правилнику о континуираном професионалном усавршавању чланова Инжењерске коморе Србије.

Манифестацији је присуствовало преко 200 чланова Коморе из свих регионалних центара. Кроз тродневне активности, које су биле део програма, остварено је унапређење струке кроз размену искустава одговорних пројектанта и извођача радова, презентације проблема из праксе и начина њиховог решавања, презентације нових технологија као и упозна-

вање са релевантним одредбама закона и подзаконских аката.

Програм је почео поздравним обраћањем Латинке Обрадовић, дипл. грађ. инж, потпредседнице Управног одбора Инжењерске коморе Србије и Ивана Рашковића, дипл. инж. арх, председника организационог одбора манифестације "Дани инжењера Србије 2015", који су се обратили присутним члановима, гостима и пословним партнерима а након тога и отворили ову манифестацију.

Први дан је у оквиру програма садржао представљање Програма континуираног професионалног усавршавања, након 8 месеци примене, анализе и смернице (предавач проф. др Ратко Салатић, дипл. грађ. инж.) и сопствено представљање добитника Награде за животно дело Инжењерске коморе Србије за 2015. академика Милана Лојанице, дипл. инж. арх.).

Други дан манифестације почео је предавањем на тему „Примена Закона о планирању и изградњи са посебним освртом на искуства у примени обједињене процедуре, реформу система издавања грађевинских дозвола као и упознавање са релевантним одредбама прописа о озакоњењу објеката”. Предавач је био мр Ђорђе Милић, помоћник министра у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Након тога, Милутин Стефановић, дипл. инж. шум. и Мирољуб Живановић, дипл. инж. геол. одржали су предавање на тему „Катастрофалне појаве - бујичне поплаве и деградација земљишта током поплава у мају и септембру 2014. године” и „Геотехнички услови санације клизишта услед обилних падавина изазваних циклоном Тамара-територије општина Трстеник и Пожега”. У наставку програма другог дана одржано је предавање

на тему „Упознавање са пројектима и радовима на обнови манастира Хиландар (историјат, архитектура, конструкције)”. Предавачи су били др Ненад Шекулаца, дипл. инж. арх. и Драгомир Кривокућа, дипл. инж. арх. Током трајања манифестације представили су се спонзори-партнери ове манифестације следећим презентацијама: „ROCKWOOL Фасадна камена вуна у служби енергетске ефикасности и заштите од пожара” – предавач: Јасна Васић, дипл. грађ. инж. затим „Презентација фирме ROFIX и основне термоизолационог система” –предавач: мр Нарсид Мијкић а потом „Опрема за потребе инсталација у грађевинарству за потребе грејања, климатизације, водовода и канализација” предавач: Ристић Иван, дипл. маш. инж. из

компаније „Етаж”, и «Климатизација Скупштине града Ниша и Универзитета Метрополитен” – компанија LG Србија, предавач: Ненад Чрнила, дипл. маш. инж.

Трећег дана сусрета организован је, за све учеснике, обилазак Управне зграде предузећа „Хидроелектране на Дрини” а.д. у Вишеграду чији је аутор академик проф. Бранислав Митровић, дипл. инж. арх. са сарадницима, као и посета манастиру Добрун и Андрићграду.

Овогодишњи "Дани инжењера Србије 2015" програмом, организацијом као и посећеношћу, потврдили су епитет најважније манифестације две најмногобројније секције Инжењерске коморе Србије : Матичне секције извођача радова и Матичне секције пројектанта. ■

ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ НА 8. САСТАНКУ ИНЖЕЊЕРСКЕ ИНИЦИЈАТИВЕ ЗА РЕГИОНАЛНУ САРАДЊУ

Ивана Магделинић

вршилац дужности секретара
Инжењерске коморе Србије

*Осми састанак
Инжењерске иницијативе
за регионалну сарадњу
(ИИРС), одржан је у
Софији, у две сесије, 23. и
24.10.2015. године.*

Учесници састанка Инжењерске иницијативе за регионалну сарадњу били су представници: Инжењерске коморе Црне Горе (ИКЦГ)-Љубо Душанов Стјепчевић, члан Управног одбора ИКЦГ и председник Извршног одбора струковне Коморе архитеката ИКЦГ и Светислав Поповић, генерални секретар ИКЦГ; Хрватске коморе инжењера грађевинарства (ХКИГ)-др Мирко Орешковић, члан Управног одбора ХКИГ и Координатор ИИРС;

Жељко Соколић, члан Управног одбора ХКИГ, и Иван Паска задужен за међународну сарадњу у ХКИГ; Инжењерске зборнице Словеније-Рената Гомбоц; Коморе овлашћених архитеката и овлашћених инжењера Македоније (КОАИ)-Блашко Димитров, председник КОАИ и др Миле Димитровски, члан Управног одбора КОАИ; Инжењерске коморе Србије (ИКС)- Драгослав Шумарац, председник Скупштине ИКС, Латинка Обрадовић, потпредседник Управног одбора ИКС, Алексан-

дар Леко, председник Комисије за међународну сарадњу ИКС и Ивана Магделинић, в. д. секретара ИКС; Коморе инжењера у инвестиционом пројектовању Бугарске (КИИП)-Стефан Кинарев, председник КИИП; Никола Цветков, потпредседник КИИП; Иван Каралеев, генерални секретар КИИП; Марија Стефанова и Димитар Начев, председник КИИП у ранијем мандату, као домаћини скупа.

У уводном делу састанка, присутнима су се обратили координатор ИИРС, др Мирко Орешковић, као и домаћини скупа Стефан Кинарев и Димитар Начев, након чега се приступило усвајању Дневног реда и Записника са претходног састанка Инжењерске иницијативе одржаног у Љубљани. У наставку координатор ИИРС-а поднео је сумарни извештај о активностима пројекта ИИРС између две седнице. Подсетио је на пројекте ИИРС, и то: Унапређење положаја овлашћених архитеката и овлашћених инжењера; Хармонизација закона и права; Унапређење поступка јавне набавке с циљем доношења смерница за јавну набавку инжењерских услуга; Међусобно признавање образовања; Формирање регионалне вредности инжењерских услуга; Однос квалитета и тржишне вредности понуђених и извршених инжењерских услуга.

Након тога, руководиоци пројектних тимова, свих шест пројекта ИИРС, известили су о сваком пројекту појединачно. Генерални закључак ИИРС јесте да би требало да рад на пројектима буде далеко динамичнији и продуктивнији, с обзиром да већина пројектних задатака није благовремено извршена, односно да су првобитно предвиђени рокови завршетка пројекта истекли. Констатовано да учесници пројекта раде на добровољној бази, поред својих пословних обавеза, али је и поред тога, свима упуће-

на молба да се рад интензивира. Орешковић је препоручио да вође пројектних тимова морају чешће организовати састанке својих тимова како би се рад на пројектима убрзао.

Представници ИКС су учествовали у расправи по свим тачкама усвојеног Дневног реда.

Инжењерска комора Србије задужена за вођење пројекта "Унапређење положаја овлашћених архитеката и овлашћених инжењера", па је Александар Леко, руководилац пројектног тима, поднео извештај о раду и изнео своје виђење даљих активности на пројекту, истакавши да ће се његова прва фаза завршити у наредна три месеца. Након дискусије по овој тачки Дневног реда, извештај Александра Лека је усвојен, са препоруком пројектном тиму да посвети пажњу двома чињеницама које дефинишу пројекат: 1) артикулација интереса овлашћених инжењера као општег интереса струке који је основ за реализацију појединачних интереса; 2) у спровођењу пројекта неопходно је истаћи разлику између могућег деловања самих Комора на спровођењу побољшања интереса и онога за шта је потребна измена законске регулативе.

Потпредседница Управног одбора Инжењерске коморе Србије, Латинка Обрадовић упознала је присутне са активностима ИКС у погледу утврђивања мерила и критеријума за вредновање инжењерских услуга. Такође је, увидевши да ИИРС нема своју електронску страницу, предложила да се приступи њеној изради. Предлог је наишао на једногласно одобравање, након чега је ИИРС задужила Инжењерску комору Србије за овај посао, при чему ће све чланице ИИРС доставити своје предлоге за лого и садржај електронске странице ИИРС.

Поводом циркуларног дописа владама земаља чије су коморе чланице ИИРС, договорено је да

га упути координатор ИИРС, др Мирко Орешковић.

У наставку рада ИИРС је донела одлуку да у свој састав прими и Комору електро инжењера Хрватске (КЕИХ), при чему њено чланство не представља још један глас за Хрватску у ИИРС, односно да право гласа задржава ХКИГ, а на њима је да своје ставове усагласе са КЕИХ.

Прецизирано је да ће се следећи састанак ИИРС одржати у другој половини априла 2016. године у Хрватској.

У суботу 24. октобра, софтверска компанија "Nextsense", из Скопља, приказала је софтверско решење електронског издавања грађевинских дозвола у Македонији. Имајући у виду увођење електронског издавања грађевинских дозвола, од 1. јануара 2016. године и у Републици Србији, представнике ИКС су интересовала досадашња искуства примене тог система у Македонији, односно како се до сада показао у пракси, при чему су истакнуте предности оваквог начина издавања дозвола. Председник Скупштине Инжењерске коморе Србије, проф. др Драгослав Шумарац је упознао присутне са iEDAS директивом Европске уније о електронској идентификацији и услугама поверења за електронске трансакције, као и о активностима Инжењерске коморе Србије на том пољу.

Након изузетно интересантне и корисне расправе, а на предлог професора Шумарца, који су сви једногласно прихватили, договорено је да се у току децембра месеца одржи CPD предавање на нивоу ЕСЕС-а и ИИРС, у оквиру кога ће, путем Webinar-а, све коморе учеснице показати до које фазе се у њиховим државама стигло у поступку увођења електронског издавања грађевинских дозвола, као и разменити искуства са државама које већ имају уведен овакав систем. ■

САРАДЊА ИНЖЕЊЕРСКЕ И ЛЕКАРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

У нашим просторијама одржан је састанак представника Инжењерске коморе Србије и Лекарске коморе Србије. Директорка Лекарске коморе Србије, спец. др мед. Весна Јовановић, прим., и председник Ин-

жењерске коморе Србије проф. др Милисав Дамњановић, дипл. инж. Арх., на основу заједнички покренуте иницијативе, састали су се у просторијама Инжењерске коморе Србије, у Београду, 28. октобра 2015. године. Састанку су, такође, присуствовали и председник Скупштине Инжењерске коморе Србије проф. др Драгослав Шумарац, потпредседница Инжењерске коморе Србије Латинка Обрадовић, в.д. секретара Инжењерске коморе Србије Ивана Магделинић и секретар регионалних одбора регионалног центра

Београд и координатор регионалних канцеларија Вера Бубоња. Приликом овог сусрета, размењена су искуства у вези са организацијом рада и изборним системима у Коморама, као и на пољу међународне сарадње. Посебно је било речи о актуелном програму обуке континуираног професионалног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије и искуствима Лекарске коморе Србије на спровођењу континуиране медицинске едукације. Постигнут је договор о даљој сарадњи двеју Комора. ■

ПРЕДСТАВНИК ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ НА ПРОСЛАВИ ГОДИШЊИЦЕ РАДА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ ЦРНЕ ГОРЕ

Управни одбор Инжењерске коморе Србије је донео одлуку којом је мр Александру Вучићевићу, председнику Извршног одбора Матичне секције планера и члану Управног одбора Инжењерске коморе Србије, одобрио службени пут у Подгорицу (Црна Гора), ради учешћа на прослави 14. година рада Инжењерске коморе Црне Горе.

Поводом обележавања 14 година постојања, Инжењерска комора Црне Горе је 30. октобра 2015. године организовала свечаност у хотелу „Подгорица“ у Подгорици са почетком од 19,00 часова.

Отварајући свечаност, проф. др Бранислав Главатовић, председник Инжењерске коморе Црне Горе, поздравио је госте, а затим их укратко упознао са активностима Коморе од оснивања до данас.

У име чланова и руководства Инжењерске коморе Србије, присутнима се обратио мр Александар Вучићевић. Захвалио се на срдечном и традиционалном гостопримству и уз искрене честитке домаћинима, истакао значај сарадње између Инжењерске коморе Србије и Инжењерске коморе Црне Горе.

Поред представника Инжењерске коморе Србије, свечаности су присуствовали и представници Коморе овлашћених архитеката и инжењера Македоније, који су се поздравним говорима и честиткама такође обратили присутнима.

На пригодној свечаности су додељене плакете почасним члановима Инжењерске коморе Црне Горе, Годишње награде и Награда за животно дело. По

обраћању лауреата и завршних речи домаћина, завршен је службени део скупа, након чега је уследио коктел.

Наредног дана, домаћини су у 13 часова организовали радни ручак са гостима, којом приликом су размењена искуства у раду комора, потврђени блиски ставови и договорени радни састанци у будућем периоду. ■

ДОБИТНИЦИ НАГРАДА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ

СРБИЈЕ

ЗА 2015.

На основу извештаја Комисије за утврђивање испуњености услова за доделу награда, којом је председавао архитекта Драгомир Ацовић, Управни одбор је на својој 32. седници донео одлуку о додели Награда Инжењерске коморе у 2015. години:

Повеља **Награде за животно дело**, додељена је академику **Милану Лојаници, дипл. инж. арх.**, за јединствени допринос на пољу архитектонског планирања и пројектовања, вишедеценијски педагошки рад на васпитавању нових генерација инжењера архитектуре, публицистичку и критичку делатност и перманентно

висок стандард професионалног и стручног деловања током читавог свог рада.

Повеља **Награде за изузетно достигнуће у струци** из делатности чланова Коморе, додељена је **мр Гојку Дотлићу, дипл. инж. ел.**, за изванредна достигнућа у струци на пољу планирања и пројектовања преносних система у дужем временском периоду.

Повеља **Награде за изузетно достигнуће у струци** из делатности чланова Коморе, додељена је **мр Зорану Петровићу, дипл. грађ. инж.** докторанту Београдског универзитета, за изузетно достигнуће у управљању радови-

ма на изградњи моста преко Дунава (Пупинов мост), чиме је потврдио изузетну способност и искуство у извођењу веома сложених грађевинских подухвата.

Повеље **Награда за остваривање изузетних резултата на почетку стручне каријере**, додељена је **Ивану Лалићу, дипл. инж. арх.** и **Небојши Ђатовићу, дипл. маш. инж.**, за изузетан успех, који су постигли на почетку каријере као сарадници и као самостални ствараоци, чиме су стекли признање својих колега и постали пример залагања, инвентивности и примене стечених знања у пракси, свако у својој области. ■

МИЛАН ЛОЈАНИЦА,
АРХИТЕКТА

Са добитником
награде за 2015. годину
Инжењерске коморе
Србије за животно
дело, архитектом,
професором и чланом
Српске академије
наука и уметности,
Миланом Лојаницом,
разговарао је Тихомир
Обрадовић, одговорни
уредник Гласника

ВЕРУЈЕМ У ЕФЕКАТ ОРГАНИЗОВАНОГ ДЕЛОВАЊА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ

1. Шта за Вас значи највише тодишње признање Инжењерске коморе Србије, које Вам је додељено за 2015?

Награде најчешће долазе после неког, на резултат усмереног труда, као неко овенчавање, знак победништва. Ја ову награду, за разлику од већине других које сам примио, не доживљавам као неки такмичарски успех, већ као почаст, позив да седнем заједно са још неким часницима у врх стола како би смо што боље уприличили један слављенички догађај. И даље, видим ту награду можда чак и као позив на неку врсту мисије: дођи да помогнеш афирмацији своје градитељске професионалне области, па ако можеш и широј друштвеној афирмацији читаве инжењерске делатности. Таква почаст је велика и разуме се испуњава поносом и инспирише.

Има у нашој средини разних награда и признања, али нису све подједнаке тежине. Понекад нас обрадује додела признања за несумњиве заслуге, а понекад нас и забрину претеривања и неумесне дарежљивости у доделама награда, ордења и слично. Награде Инжењерске коморе Србије спадају у оне са несумњивим ауторитетом. То је због значаја и начина деловања Коморе у нашој средини, а с друге стране, том угледу посебно доприносе дела и активности досадашњих добитника. Лично сам, разуме се, почаствован сврставањем мог дела – пројеката, грађевина и другог у ред са делом и деловањем таквих корифеја инжењерских дисциплина какви су академици Никола Хајдин, Ђорђе Злоковић, Петар Миљанић и други добитници овог највишег инжењерског признања у нас.

2. У Повељи коју сте добили ишије да Вам је додељена „... за јединствени допринос на пољу архитектонској планирања

и пројектовања, вишедеценијски педагошки рад на васпитавању нових генерација инжењера архитектуре, публицистичку и критичку делатност и перманентно високо стандард професионалној и стручној деловања током читавој својој радној каријери”. Како видимо наведено је више области, иако ипак, који део мислите да је највише допринео и зашто, да најдирљивије струковна организација у Србији, ове године Вама додели награду за животно дело?

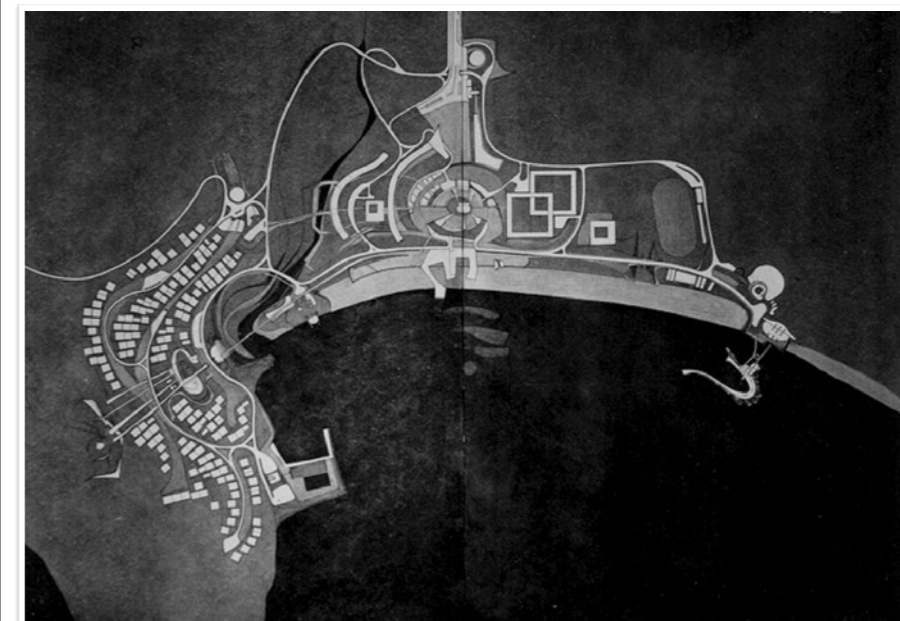
Поменули су три-четири области, међу којима има паралелизма, а и међусобне допуне или међусобног утицаја. Можда је у оквиру свих тих области одлучујући био део мојих активности који је везан за сложеније задатке, пре свега, оне који се тичу већих урбано-просторних целина а тек потом бављење појединачним објектима или дизајном.

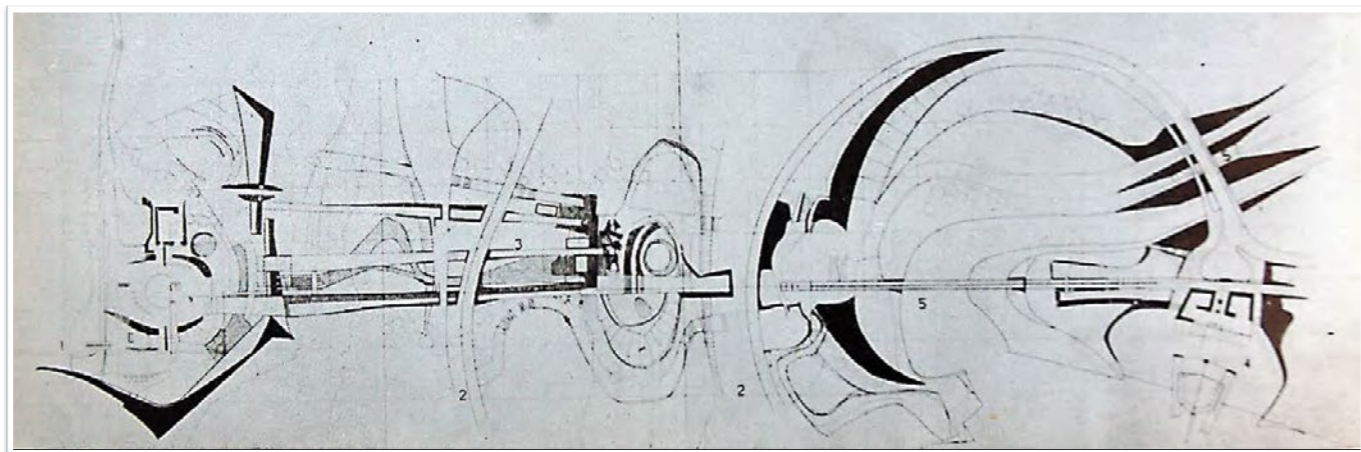
Мене су од раних школских дана, па можда и пре њих, привлачила размишљања о простору обухватнијих размера. Волео сам да посматрам грађевине у множини, њихове међусобне односе, слагања у комплексне слике. Појединости су долазиле по-

том, да боље артикулишу целину. А онда, најпре стицајем околности, касније и личним избором, нашао сам се на архитектонско-урбанистичким темама баш такве врсте – на пројектовању и изградњи станова, стамбених зграда и нових градских насеља, као и на темама обимнијих реконструкција у централним деловима градова и уређењу репрезентативних отворених јавних градских простора.

3. Шта је карактеристично за ње Ваше пројекте, како видите своје доприносе?

Генерација архитеката којој и сам припадам, у периоду од шездесетих до осамдесетих година прошлог века, затекла се у вртлогу готово искључиво стамбене изградње. Под утицајем великог популационог притиска на градове широм некадашње Југославије, била је у замаху изградња насеља, па и читавих нових градова. Тип и начин изградње, међутим, бивао је све проблематичнији. Тзв. „интернационални стил” крајње упрошћене модерне архитектуре индустријализоване серијске производње, све више је прекривао велике делове урбаних подручја. Градске „спаваонице”, једноличне

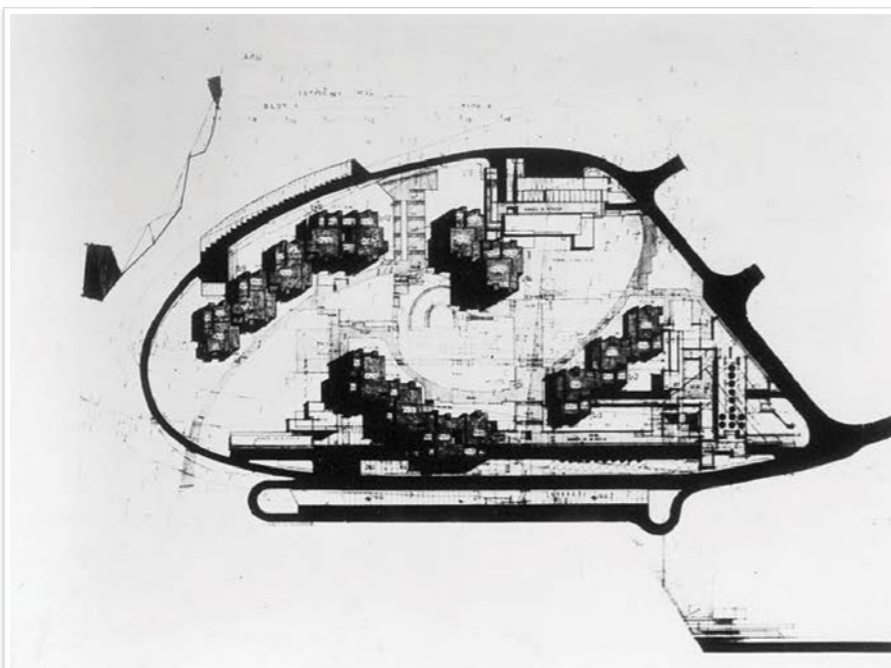

и без душе све мање су задовољавале функционалне и техничке, а поготово оне суптилније човекове потребе – постојале су све више неадекватне, непривлачне за живот људи, чак одурне.

У таквим околностима требало је тражити нове, хуманије моделе становања, и то истовремено на више нивоа проблема и више просторних нивоа стамбене средине, од стана и зграде до окружења и ширих урбаних целина. Разуме се да је такав тип задатака мени био провокативан и близак, уз чињеницу да је младим људима и авантура трагања за новим по себи привлачна. Нашој генерацији је на руку ишао долазак раздобља укупне економске и шире друштвене консолидације у периоду тих шездесетих (званих са мало ироније „Периклово доба“ екс Југославије).

Користећи међународно јаче отварање земље и појачане регионалне и шире културне и друге комуникације, понудили смо на бројним домаћим па и на међународним архитектонско-урбанистичким конкурсима низ новина, које су доносиле побољшања на теоријском, концептуалном, на функционално-техничком, на естетском, па и на плану методологије и организације рада.

Било је то време убедљиве афирмације београдске школе становања у раније никад ширим оквирима. Факултетска настава-основна и последипломска,

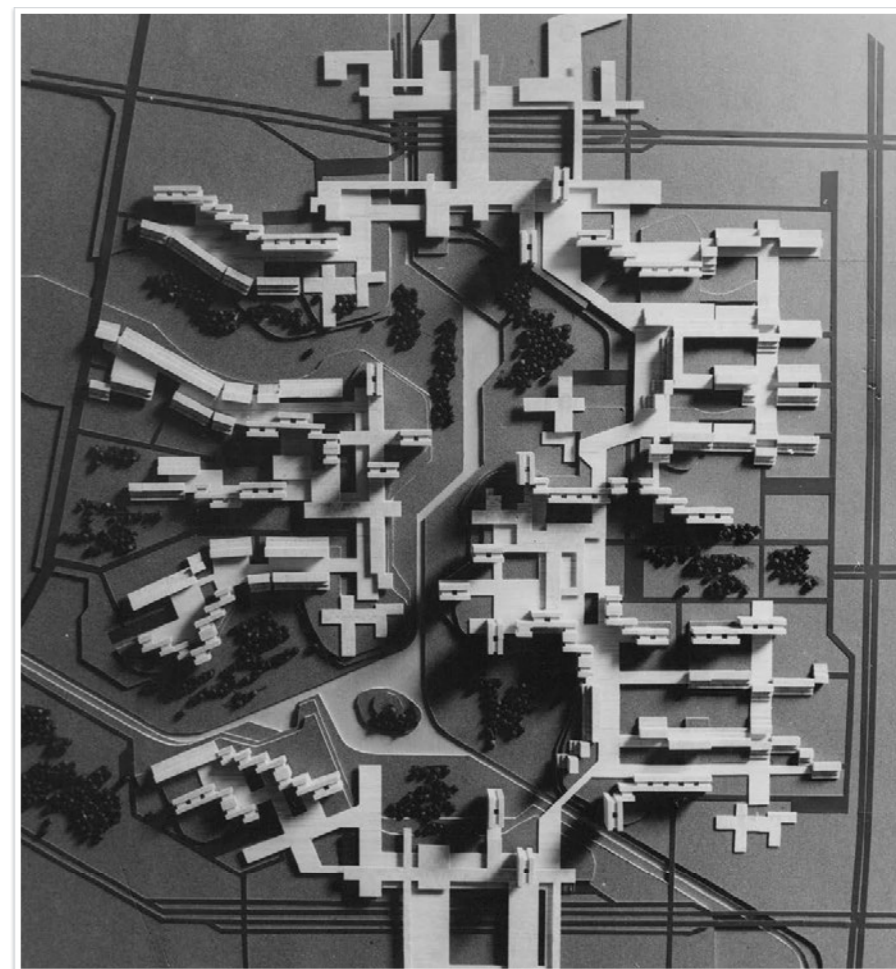
пројектовање, грађење, саветовања, конгреси, међународне комуникације и друго, давало је полет активностима у целини и подизало их на ниво раме уз раме европских искустава у овој области. У том заједничком послу, као део општег искуства, видим и своју улогу, те своје доприносе.

4. Ваши пројекти за стамбено насеље Јулино Брдо у Београду, Лиман у Новом Саду, Гоцлав у Варшави, Блок 19а на Новом Београду..., добили су многа професионална и друштвена признања и представљају део афирмације „Београдске школе становања“ у ширем региону, па и у европским размерама. Шта је за њих карактеристично?

Насеље Јулино Брдо, пројектовано средином шездесетих, био је искорак од устаљених шема до тадашње масовне стамбене изградње и то на више нивоа, на програмском, урбанистичком, макропросторном, функционално-техничком и на амбијенталном – сликовном плану.

Уместо изградње насеља од једнаких кутијастих зграда, овде се јавља низ објеката – „ламе-ла“ које се у смакнутом поретку, као палисади, уздижу по ивицама једног каменитог брега изнад Макиш-поља, остављајући у средишту довољно просторну површину за боравак људи на отвореном и игру деце. Промена праксе је и у начину организације простора стана, у примени технике клизајућим оплатама и монтажним префабрикатама, а у архитектонском обликовању било је то нешто што се разликовало од свега шта је до тада било присутно на архитектонској сцени Србије.

За новосадски блок уз Трећи Булевар и зону Лимана био је расписан југословенски конкурс који је, осим урбанизма и архи-

тектуре, тражио решења за нови грађевински систем изградње предузећа „Неимар“. Добили смо прву награду и реализовали ову изградњу, која се такође сматрала помаком – патентиран је систем „NS.71“.

Затим је дошла та победа на међународном конкурс за Гоцлав град од 100.000 становника уз обалу реке Висле, недалеко од Варшаве. Победила је наша концепција која је упркос великих димензија нудила град човекомерних – хуманих одлика – град који је наликовао „архипелагу кућа у мору зеленила“. Био је то наш продор у врх архитектонско-урбанистичких резултата „источног блока“ – отварање његових граница према Европи – нека врста наговештаја идеја које су касније водиле и до рушења Берлинског зида.

Најзад, Блок 19а такође је донео низ новина у изградњи на-

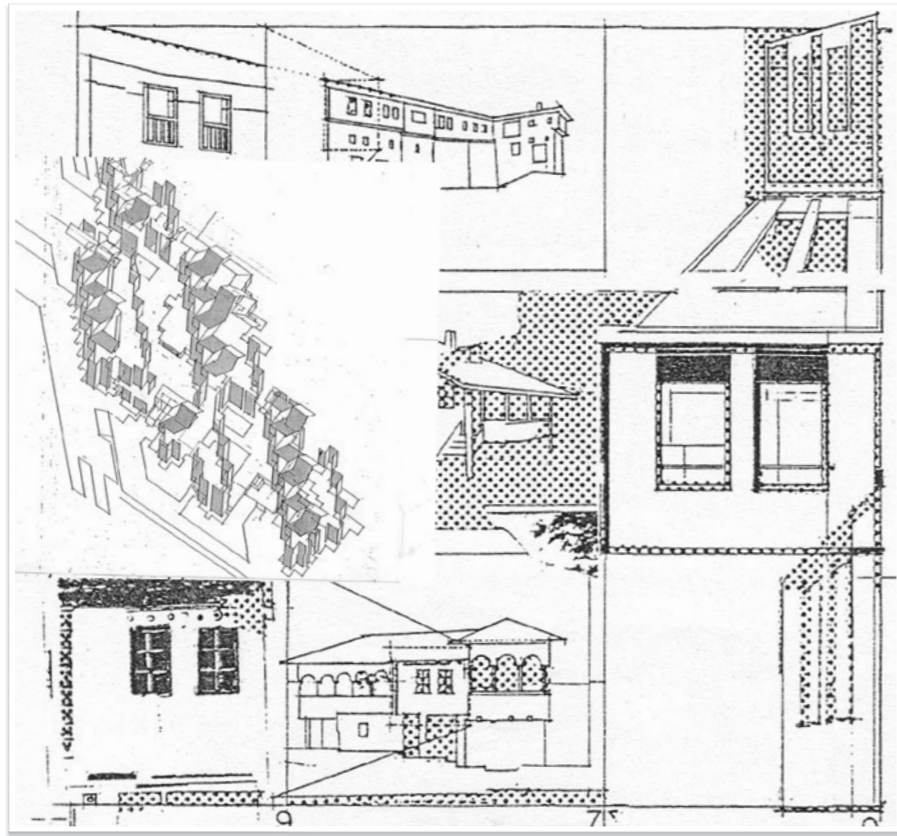
сеља. Реч је о промени оријентације стамбених структура и њиховом позиционирању – сабирању у средишњу, еколошки највреднију зону територије Блока – у зону најбоље осунчаности и проветравања простора, зону ван утицаја буке и аерозагађења са околних булевара. Затим, овде је реч и о безбедности и удобности пешачких кретања у окружењу зеленила и најзад о флексибилности, прилагодљивости станова потребама корисника. Уз то, такође као новина, јавља се први пут на новобеоградским зградама кос кров, а дизајн и архитектонски облици асоцирају на архитектуру из наше градитељске традиције и културног наслеђа. Чињеница је да је и код овог пројекта следила значајна међународна афирмација. Као репрезент београдске школе становања Блок 19а, те 1985. године, нашао се у избору и приказу ▶

врхунских дела светске архитектуре, у знаменитој цришској едидији Антони Крафт, у којој су те године била и дела Нормана Фостера, Тадао Анда и других значајних архитеката високе међународне репутације.

5. Поменули сте и пројекте за реконструкције у историјским деловима градова, шта је њима својствено?

Упоредо са становањем мене су веома занимале и теме пројектовања јавних грађевина и јавних градских простора. Први пројекат за који сам добио неко признање, био је пројекат улазног простора у Јевремовац - Ботаничку башту у Београду, на другој години студија архитектуре. Од професора, браће Крстић сам добио књигу на поклон са поветом, и награђени рад у витрини Факултета - а ево, недавно сам у једном од најновијих својих пројеката, био на сродној теми, на задатку обликовања три београдска трга - Теразије, Пашићев трг и Трг Републике.

Најважнији пројекат у овој области је ипак реализовани Градски трг у Ваљево. И код овог пројекта

је карактеристично одступање од уобичајених модела и историјских типологија, па и оних модерних, у којима објекти јавне намене окружују, као експонати, равну плочу за масовна окупљања. Уместо тога, на тргу у Ваљево низови амбијената су међусобно повезани разуђеним изграђеним структурима, а „експонат“ у простору је сама празнина - као „просценијум“ окружен „гледалиштем“.

Нека врста антитезе овом пројекту су: Пројекат Трга Републике у Загребу, Центар Исток у Требињу, као и реконструкција историјског језгра у Вирпазару.

Посебно место у свему има пројекат пословно-хотелског комплекса у блоку између Кнез Михаилове, Краља Петра, Узун Миркове и ул. Тадеуша Кошћушка у Београду, који је управо у изградњи, а који би требало да представља резиме сазнања и искустава.

6. Многе пројекте чак већину њих сте радили у тимовима највише у сарадњи са архитектама Јовановићем и Цајићем, касније и са својим сином Владимиром. Каква су Ваша искуства са радом у групи?

У складу са новим типом задатака, структуром и обимом послова, скраћеним роковима, бројношћу утицаја на пројекат,

ми, генерације архитеката шездесетих, били смо протагонисти новог начина рада у самоизабраним групама-тимовима. Уместо раније, најчешће индивидуалног рада аутора, у својој „кули од слоноваче“, јављао се изузетан динамизам међусобних контаката и размена, код већине тада младих - неки нови дух заједништва. И у архитектонском стваралаштву, баш као код музичких бендова тог времена, или баскет тимова, или у позоришту, филму... дружењу, уместо у себе затвореног ауторског „ЈА“ јавља се „МИ“, или чак „сви ми заједно“ - неко осећање испуњености множином која доноси посебну мотивацију и полет. Сви чланови тима су ту као једна породица, једно племе. Функционишу као ансамбл, органска целина, са доминантном усредсређеношћу на општи успех више него на појединачни. И моја сарадња, најпре са поменутим, а потом и неким другим колегама, није била само прагматична, функционална, мада је и то, него је била и на основама међусобне, дубље спреге - неке врсте братства.

7. Како у овом тренутку гледате на положај инжењера, а посебно архитекаца, у нашем друштву?

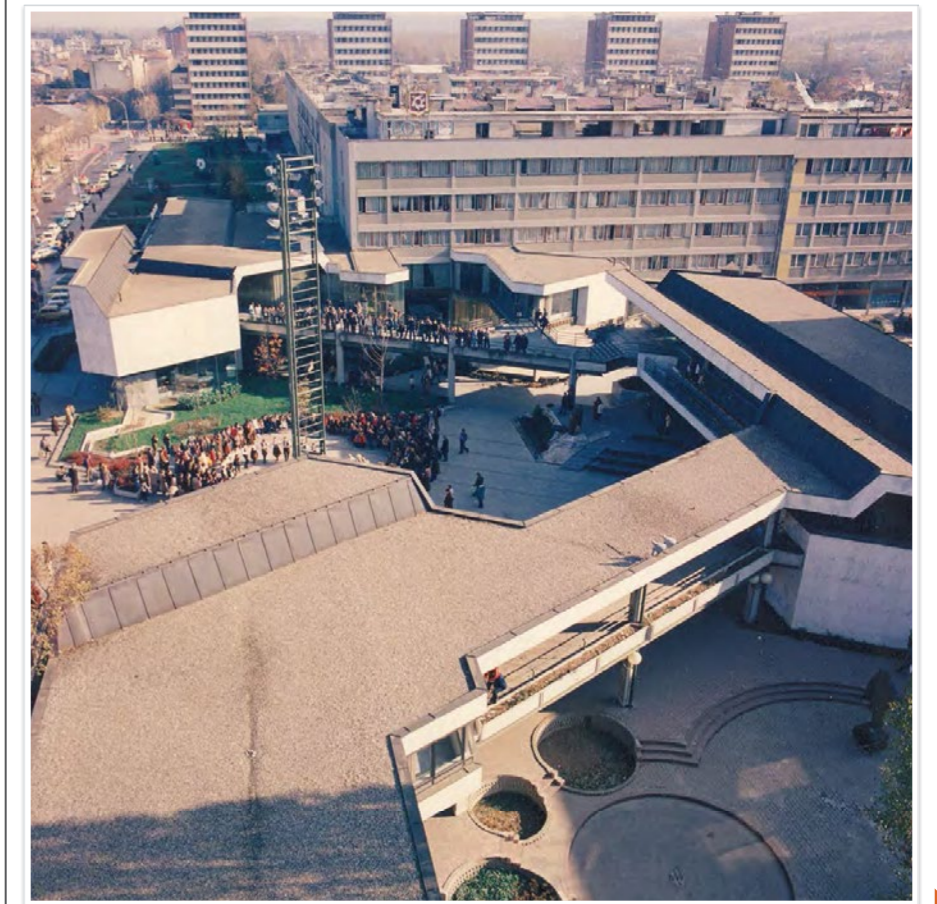
За сваки стваралачки рад треба да, осим способности и спремности, постоје и одговарајући - повољни услови. Чињеница је да нам у савременом окружењу околности нису баш наклоњене. У таквом смо времену и на таквом месту. Све већи је јаз између развијених и богатих средина и мање развијених региона што нам не иде на руку. За подвиге је потребан одговарајући *back ground* - позадина, она материјална, али и духовна. И нису довољни само појединачни успеси. За једну средину је важно да општи ниво појединих струка, па и свих делатности, буде што већи, а за то су по-

ребни што повољнији услови. На жалост, сведоци смо деструктивних процеса у ширим размерама. Транзитивни процеси и алтернативни токови новца силовито зарају правила понашања и етичке стандарде. Последице су разуме се видне и на пољу инжењерства. Правна и техничка регулатива се релативизира. Све може како год било ако иза тога стоји моћ новца, односно просто незакоње звано „пословна кооперативност“. А последице су очигледне. Погледајте само наше градове и насеља, погледајте по Србији некад дивне пределе природе. Све је то већ засуто дивљом, или чак и легалном, али накарадном изградњом. Ко ту уопште било за шта пита стручњаке, архитекте, инжењере, поготово оне праве? Ко да их пита кад онај који држи новац, има искључиву моћ и право да каже - ја хоћу тако! - и очас нађе неког ко ће то и да спроведе у дело.

Нема неопходне уређености, па ни елементарне културе по-

нашања - културе поделе рада и одговорности. И није то само у сектору приватних улагања - газдовања, исто је и у областима улагања у јавном сектору, оном од општег, јавног интереса. У условима укидања принципа јавности рада и јавности конкуренције, којима би требало да се штити јавни интерес, старање о професионалном нивоу и објективном квалитету постоји сасвим периферно. У првом плану је инстант профит и искључиви резон - ко плати има право да диктира, на свим нивоима, па и на нивоу најсложенијих макро пројеката од највећег државног и градског интереса, и то без икаквог страха од дугорочних, па и трајних последица и промашаја највиших размера.

А где су ту наши стручњаци? Кога уопште интересује и узбуђује спуштена рампа за учешће наших стручњака у инвестиционим пројектима, поготово оним иностраним. Реч је о потпуној

маргинализацији наших стручних, научних и уметничких потенцијала, и оних проверених и тек долазећих. Питам се која би се средина, која иоле држи до себе, тако олако одрицала својих несумњивих вредности, а тиме и одрицала могућности развоја сопственог подмлатка. Уместо тога, олако веровање да је све што долази са стране баш оно право и спасоносно решење, као и пратећа силовита кампања и маркетиншка промоција која иде уз то, анестезира чула и хипнотише широку јавност, и заправо помаже драматичном искључивању и дисквалификацији домаће струке и сопствене памети из креативног дијалога о стратешки и акционо веома за средину важним питањима. А куда то води? Па мислим да је веома опасно и да води најпре у неку врсту збуњености, потом апатије па атрофије даљег развоја те наше струковне средине, а онда још даље, у са-

мопорицање и најзад у инжењерско-техничку па и ширу културну колонизацију.

8. *Видиш ли излаз из такве ситуације, односно шта је, у крајњој, Ваша порука за више од 27.000 чланова Инжењерске коморе Србије, али и за државне институције из наше области?*

Што се дубље залази у ове неприлике излаз је, разуме се, тежи. Теже је консолидовати отпор. Већ сада појединачни отпор ништа не значи. А институционални – па можда? Здружене иницијативе могу имати шансу. Верујем да инжењери Србије имају довољно интелектуалне снаге и личне куражи и да неће лако пристати на даља понижавајућа потискивања, нити на безвољно таворење, дефетизам и просто „кукумавчење над злом судбином која их је задесила”. Можда је томе и скло-

на појединачно, нека, па и свака људска душа када је притиснута и када је сама, али када је човек заједно са другим људима, сличним себи, са људима сличних потреба и сличних интереса, другачије је.

Верујем зато у ефекат организованог деловања Инжењерске коморе Србије па, разуме се, и других струковних организација и институција из наше области, као што верујем и у смицао доделе оваквих признања у знак свести о сопствености, знак бриге о развоју сопствених вредности и знак залагања за већи степен уважавања и поимања својих делатности и активности. Посредно, то је и знак залагања за боље услове живота и рада тог свеукупног нашег струковног еснафа, његових чланова, као и свих осталих посленика инжењерских делатности код нас.

октобар/новембар 2015. ■

Нажалост, сведоци смо деструктивних процеса у ширим размерама. Транзитивни процеси и алтернативни токови новца силовито разарају правила понашања и етичке стандарде. Последице су разуме се видне и на пољу инжењерства. Правна и техничка регулатива се релативизира. Све може како год било ако иза тога стоји моћ новца, односно просто безакоње звано „иословна кооперативност”.

Милан Лојаница, архитекта. Рођен 08.01.1939. године у Београду. После завршетка гимназије у Београду 1957. год. уписао се на Архитектонски факултет, где је дипломирао 1962. год. Од 1963. год. ради у Институту за архитектуру и урбанизам СР Србије. На Архитектонском факултету у Београду биран за асистента 1965. год; за доцента биран 1975. год., а у звање ванредног професора 1979. год. за звање редовног професора изабран је 1988. године.

Своју почетну афирмацију у струци и широј јавности стекао је већ у раним годинама професионалног деловања низом добијених архитектонско-урбанистичких конкурса, изложби јавних предавања и првих реализованих објеката. Иза тога следе бројни пројекти и реализације на различитим темама и у различитим срединама. Карактеристична је реализација више великих стамбених и стамбено-пословних комплекса, насеља, обимних реконструкција у градским централним зонама као и више појединачних зграда. Пројектовао је за Београд, Нови Сад, Варшаву, Љубљану, Загреб, као и за Боку Которску, Требиње, Панчево и Ваљево и то пројекте већих градских целина, стамбене објекте, пословне зграде, спортске дворане, пијачне хале, хотели, универзитетске зграде, објекте културе, туристичке објекте, тржне центре и др.

Учествовао је на више од 50 јавних конкурса или конкурса по позиву за архитектонско-урбанистичка решења са мноштвом освојених првих награда или највиших пласмана у републичкој, државној или међународној конкуренцији.

Наведени стручно уметнички рад прате студије, истраживања и писани радови публиковани у

монографским издањима, стручној и научној периодици као и јавна предавања, изложбе учешћа на конференцијама у земљи и иностранству и многи радови, чланци, написи и есеји објављени у стручној и широј публицистици.

Наставно-научна делатност обухвата реализацију наставе на предметима Катедре за пројектовање у оквиру наставних програма редовних и последипломских студија, а са тежиштем на архитектонско-урбанистичком пројектовању као и истраживањима у области теорије Процеса пројектовања, који је предмет засновао и више од две деценије предавао на редовним и последипломским студијама на Архитектонском факултету у Београду.

Један је од првих протагониста ауторског тимског рада код нас те је осим самосталних дела више дела реализовао кроз рад у групи, најчешће у групи Лојаница, Јовановић, Цагић или у ширим ауторским групама и тимовима при чему је, сходно својој улози, најчешће првопотписани аутор. Као наставник извео је 28 генерација студената са мноштвом диплом-

ских радова и низом магистратура и доктората.

У оквиру професионалне, стручно-уметничке, научно-наставне и других делатности обављао је бројне дужности и функције. Најзначајније ангажовање везано је за универзитску наставу, где је у својству шефа катедре, продекана за наставу, а затим оснивача и руководиоца програма постдипломских студија из области архитектонског пројектовања, обављао ове функције у више мандата. Осим на Архитектонском факултету у Београду, држао је предавања, изложбе и гостовања на универзитетима, као и на бројним конгресима и семинарима у земљи и иностранству.

Члан је више професионалних стручних друштвених асоцијација, међу којима је и члан Већа велике награде Савеза архитеката Србије, члан Српске академије архитеката, редовни члан Инжењерске академије Југославије и редовни члан САНУ.

Добитник је више јавних стручних, друштвених и иностраних признања, међу којима су две Октобарске награде Београда, Награда Врховног савета града Варшаве, бројне највише награде у интернационалним, националним и регионалним селекцијама на професионалним конкурсима за архитектонско-урбанистичка решења у земљи и иностранству, Велика награда за архитектуру Савеза архитеката Србије, Награда студената Београдског универзитета за реализован квалитет и ниво наставе, Награда за изузетне резултате Удружења универзитетских професора и научника Србије, Повеља Асоцијације српских архитеката за животно дело у архитектури Србије и Награда за животно дело Инжењерске коморе Србије.

Одељење ЛМУ- САНУ, 2013.

ПРОСТОРНИ ПЛАН ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ КУЛТУРНИ ПРЕДЕО БАЧ

ЈП Завод за урбанизам Војводине, Нови Сад

Сагледавајући начела и могућности примене Европске конвенције о пределу, као и досадашња искуства и потешкоће планирања културних предела, Просторни план подручја посебне намене, Културни предео Бач, интегративним методолошким приступом идентификовао је широки простор око тврђаве Бач као јединствену предеону целину, која уједно представља и простор посебне намене плана. На основу геоморфолошких карактеристика и других специфичних биотичких, абиотичких и антропогених елемената издвојене су основне предеоне целине и подцелине које представљају основне елементе за детерминацију политике заштите, уређења и грађења Културног предела Бача.

Скупштина Аутономне Покрајине Војводине, на седници одржаној 8. априла 2015. године, донела је Одлуку о доношењу Просторног плана подручја посебне намене Културног предела Бач („Службени лист АПВ”, број 14/15), којом је створен основ да се овај простор институционализује као Културни предео.

Европска конвенција о пределу (ЕКП) представља основни оквир и преузету обавезу у процесу дефинисања Културног предела Бач. У том смислу, ЕКП подразумева одговарајући методолошки приступ успостављању опште концепције Просторног плана, а нарочито идентификацију и процену квалитета и вредности предела, и увођење мера у вези са заштитом, управљањем и развојем предела.

Процесу израде планских решења претходиле су истраживачко-аналитичке активности, чији циљ је био да се представи ниво концептуалног разумевања вредности простора као културног предела и начин на који се заштита и унапређење предела може инкорпорирати у Просторни план подручја посебне намене.

„Стварање” културног предела Бача

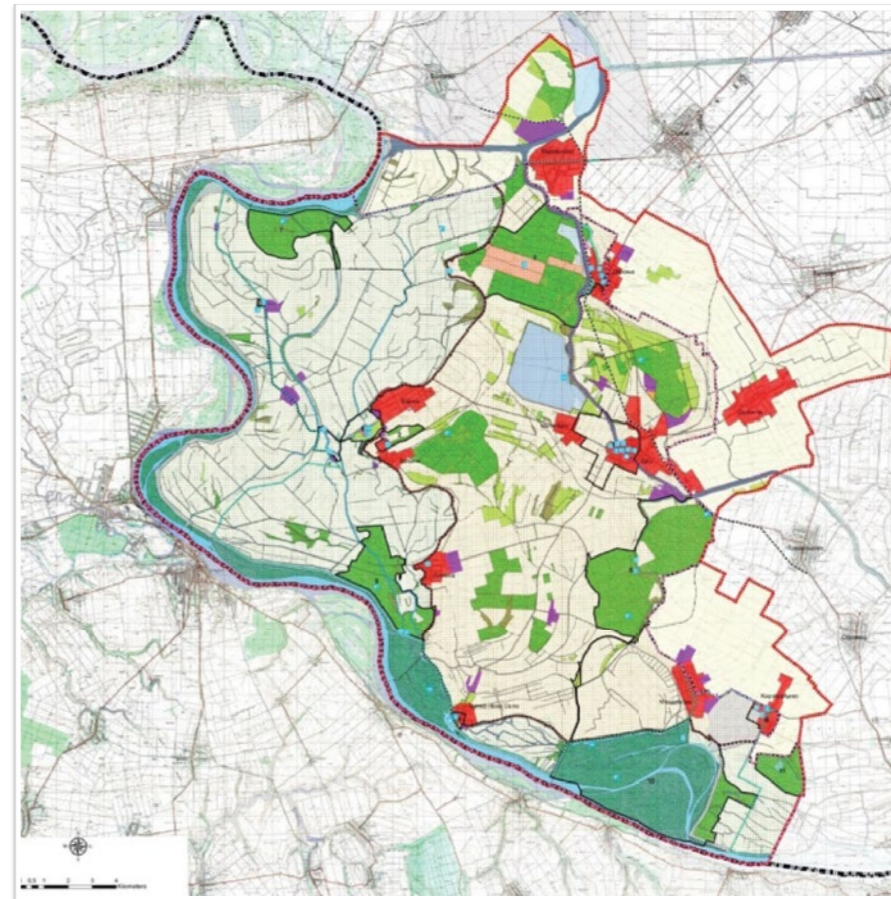
Предео између насеља Бач и тока реке Дунав је јединствен пример културно-историјског и геоморфолошког наслеђа Панонске низије, чија кључна тачка валоризације и разматрања при-

родних и антропогених фактора класификује овај склоп као предео са великим капацитетом за интерпретацију прошлости.

Насеље Бач са осталим насељима, формираним на широкој, левој обали Дунава, Вајска, Бођани, Плавна, Младеново и Карађорђево валоризацијом и разматрањем односа градитељског и природног наслеђа, класификовано је као простор од изузетног значаја у категорији органских и реликтних целина. У укупној процени ове развојно-перспективне целине, сегменти различитих врста наслеђа представљени су као споменици, који са непосредном околином чине јединствен амбијент означен као Културни предео Бача.

Јединственост овако постављеног правца интерпретације Културног предела Бача састоји се у две основне процене да је:

- насељено место Бач било истакнута насебина средњег века, седиште жупаније и важан административни и трговачки центар са развијеном мрежом насеља у окружењу;
- обала реке Дунав слојевит геоморфолошки отисак алувијалне равни и лесне терасе, који

представљају значајан еколошки и биолошки процес еволуције и развоја земљишта, свеже воде, обалских екосистема и заједнице биљака и животиња.

Прва процена је заснована на савременим истраживањима споменика архитектонског наслеђа различитих периода од којих су најзначајнији:

- Фрањевачки самостан, саграђен као темпларски храм, а обновљен у 18. веку као самостан у оквиру кога је и место са остацима парохијског дома, са артефактима из римског периода. Наведено очувано градитељско наслеђе, трансформисано кроз период од 12 до 19. века, услед стилских утицаја романске, готске, ренесансне, византијске и исламске уметности, као и барока, доказ је културне разноликости и преплитања култура, повезујући Балкан са западном Европом;

- Тврђава Бач која садржи изузетне универзалне вредности ансамбла архитектуре и пејзажа и илуструје значајна овежја историје овог поднебља. Као јединствени пример града уз воду, тврђава са одбрамбеним системом, прилагођеним мочварном земљишту осликава готске и ренесансне утицаје. Тврђава са непосредним окружењем пружа изузетан увид у људске интеракције са окружењем, услед константних цивилизацијских промена, структуру традиционалног насеља, начина коришћења и регулације земљишта; и
- позиције бројних (још увек недовољно истражених) археолошких налазишта, која потврђују присуство човека и његову употребу мочварног земљишта кроз векове, и наговештавају старе путеве, мостове, луке и насипе, као и везе са десном обалом реке Дунав.

Друга процена се односи на „затечене услове” који су до одређене мере култивисани како би се омогућио развој војног, административног, комерцијалног и верског центра региона. Култивисање овог предела се, поред фортификацијских и политичких, највише осликава кроз аграрну рационалност, односно прилагођавање пољопривредној производњи.

Подручје обухвата припада регионалном карактеру предела који се сагледава на нивоу војвођанско-панонско-подунавске макрорегионалне географске целине. На простору обухвата Просторног плана издваја се предеони образац, дефинисан карактеристичним предеоним елементима, који су груписани у оквиру две просторне целине:

- Мостонга и алувијална тераса; и
- Дунав са инундационим подручјем.

Унутар предеоних целина дефинисане су предеоне подцелине (скуп карактеристичних, узајамно повезаних предеоних елемената).

У оквиру целине „Мостонга и алувијална тераса” дефинисане су следеће подцелине:

- Древни Бач са тврђавом Бач и Просторно културно-историјска целина Центар Бача;
- Манастир Бођани;
- Доња Брањевина и Дероње;
- Бачко Ново Село;
- Врањак и Гувниште са Мостонгом; и
- Карађорђево.

У оквиру целине „Дунав са инундационим подручјем” дефинисане су следеће подцелине:

- Камариште;
- Бициклистичка стаза са Лабудњачом, Беравом и Провалом;
- Комплекс црпне станице код Плавне са шумама ловишта;
- Букински рит; и

- Парк шума „Букински храстик“.

На овај начин диференцирани предео пружа основу за успостављање режима посебне намене. Скуп предеоних елемената у оквиру ових целина карактеришу комплексне интеракције између специфичних природних феномена (геоморфологија, хидрологија, вегетација) и активности у простору (коришћење и управљање земљиштем) као одреднице специфичног културноисторијског развоја (карактеристична линија разграничења и спајања различитих друштвено-економских система са једне и друге стране реке Дунав). То је довело до тога да простор између река Дунав и Мостонга представља јединствени доживљај руралног подручја, са мозаиком предеоних елемената чија препознатљивост се огледа у релативно високом степену очуваности енклава водених, мочварних, ливадских и шумских станишта, карактеристичним за плавна подручја великих равничарских река.

Карактер територије Културног предела Бач, као специфичне и јединствене целине, утемељен је и на чињеници да скуп предеоних елемената представља природно и културно наслеђе које је сведочанство геолошке историје, диверзитета и развоја Панонске низије, формирања насеља и живота на овим просторима.

Карактер предела, са једне стране, дефинишу равничарски, визуелно и структурно уједначени природногеографски услови, а са друге стране саобраћајни токови, историјско, гравитационо подручје урбане агломерације насеља Бач и других насеља.

Посебна вредност система ових предеоних елемената проистиче из симбиозе природних биотичких и абиотичких услова и антропогенних активности. Њихов, снажно повезан, еволу-

тивни карактер је створио мозаик површина који данас обухвата, са једне стране комплексе ритског земљишта, а са друге стране изразито продуктивно пољопривредно земљиште испресецано мрежом иригационих канала и регулисаним речицама Беравом, Живом и Мостонгом.

- Управљање заштитом, уређењем и развојем простора у складу са планским решењима и правилима утврђеним Просторним планом подразумева:
- формирање базе података о простору и Просторном плану, у функцији коришћења, мониторинга и оцене спровођења, допуне и иновирања планске концепције, заштите и развоја подручја. На тај начин створиће се предуслови за формирање ГИС-а Културног предела Бач: у првој фази ће се извршити анализа доступних података из Просторног плана и података којима располаже Покрајински завод за заштиту споменика културе и природе, управљачи туристичких простора, општине и др; у другој фази формираће се јединствена просторна база података конверзијом дигиталних података у јединствен систем података о простору која би имала задатак да обезбеди трајну информатичку подршку припремању, доношењу и спровођењу планских докумената и пројектних задатака;
- унапређење институционално - организационе подршке, у циљу постизања координације између овлашћених предузећа за коришћење и заштиту непокретних културних добара, заштиту природних добара и природе (газдовање државним пољопривредним и шумским земљиштем, газдовање државним шумама, газдовање водама);
- управљање туристичким просторима, с једне стране, као и

потребе да се обезбеди локални, регионални, национални и међународни утицај и ефикасност акције с друге; и

- успостављања вишег нивоа партнерства између јавног и приватног сектора.

Спровођење Просторног плана односи се на подручје Културног предела Бач и реализује се кроз:

- директну примену Просторног плана;
- директну примену Просторног плана уз обавезну израду урбанистичког пројекта;
- обавезну израду плана детаљне регулације на основу смерница утврђених Просторним планом;
- примену планских докумената општине Бач уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених Просторним планом;
- примену планских докумената општине Оџаци уз обавезну примену смерница и мера заштите утврђених Просторним планом, осим за подручје у Културном пределу Бач на ком је дефинисана друга посебна намена тј. директна примена других просторних планова подручја посебне намене.

Културна добра у обухвату Просторног плана рефлектују јасну слику о континуитету и слојевитост култивисања леве обале реке Дунав, насељавања, мултикултуралности и историјског значаја подручја. Тиме се вредност Културног предела Бач сагледава као културни предео са великим интерпретативним капацитетом, у чему се и огледа значај израде и спровођења Просторног плана. ■

ГОДИНА ЗАВРШЕТКА ДИГИТАЛИЗАЦИЈЕ ТВ СИГНАЛА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ (први део)

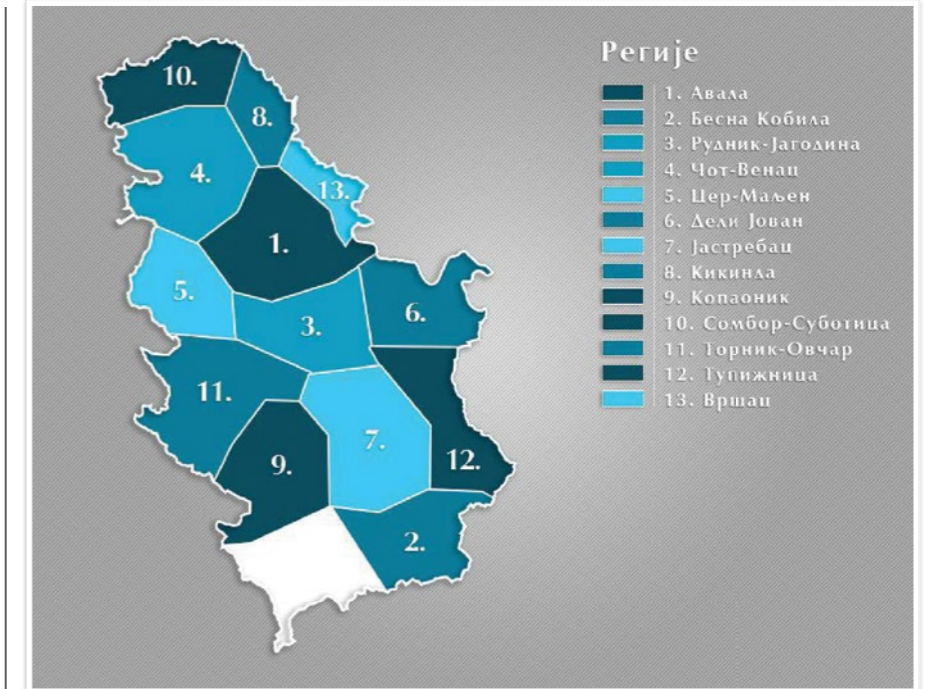
Зоран Гађиновић, *дипл. ел. инж.*,
Ивана Лацковић, *дипл. ел. инж.*

Дејан Јакшић, *дипл. ел. инж.*,
Јован Злајановић, *дипл. ел. инж.*

Република Србија је потписивањем финалних аката Регионалне конференције о радиокомуникацијама (Regional Radiocommunication Conference RRC – 06) Међународне Уније за Телекомуникације (ITU – International Telecommunication Union), која је одржана у Женеви 2006. године, преузела на себе обавезу да процес преласка са аналогног на дигитално емитовање и потпуно гашење аналогног сервиса заврши до 17. Јуна 2015. године, што је Народна скупштина Републике Србије ратификовала Законом о потврђивању Завршних аката Регионалне конференције о радио-комуникацијама за планирање дигиталне терестријалне радиодифузне службе у деловима Региона 1 и 3, у фреквенцијским опсезима 174 – 230 MHz и 470 – 860 MHz (RRC – 06) („Службени гласник РС – Међународни уговори”, бр. 4/10).

Законом о електронским комуникацијама („Службени гласник РС”, бр. 44/10 и 60/13 – УС и 62/14) дефинисано је да ресорно Министарство, заједно са Регулаторном агенцијом за електронске комуникације и поштанске услуге, у сарадњи са органом надлежним за управљање емисионом инфраструктуром, доноси акт о преласку са аналогног на дигитално емитовање телевизијског програма и приступу мултиплексу у земаљској дигиталној радиодифузији.

Овим законом дефинисано је да Јавно предузеће Емисиона техника и везе, основано за управљање емисионом инфраструктуром, успоставља електронску комуникациону мрежу за мултиплексирање,

Зоне расподеле у Републици Србији

дистрибуцију и емитовање дигиталног телевизијског програма.

Ради успостављања мреже за дигитално емитовање, Регулаторна агенција издаје ЈП Емисиона техника и везе појединачну дозволу за коришћење радио-фреквенција.

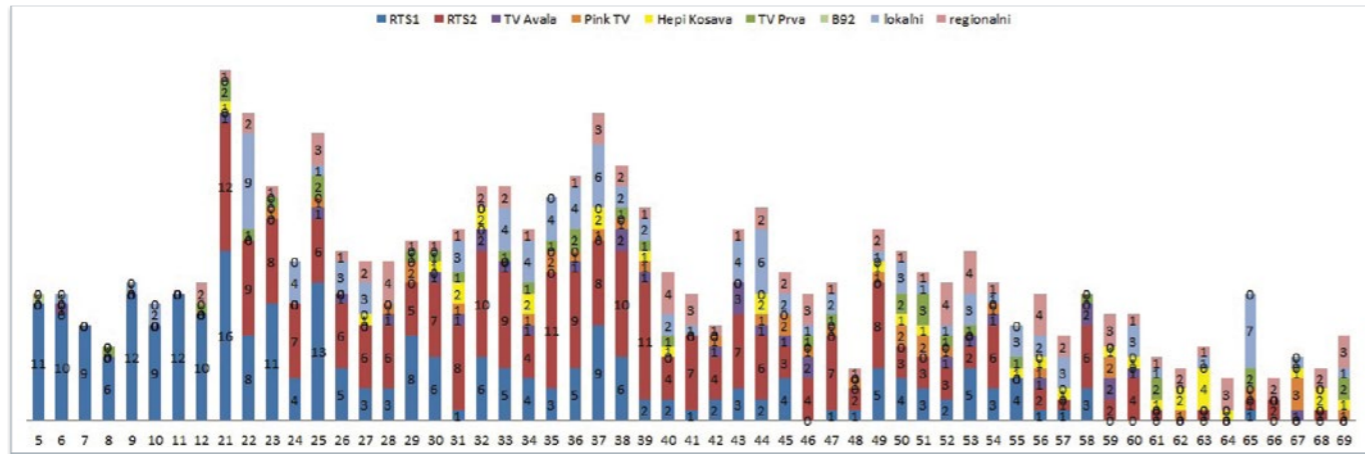
Влада Републике Србије донела је Одлуку о изменама Стратегије за прелазак са аналогног на дигитално емитовање радио и телевизијског програма у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 26/13 од 20.3.2013. године), као и Правилник о Преласку са аналогног на дигитално емитовање телевизијског програма и приступу мултиплексу („Службени гласник РС”, бр. 86/14, бр. 18/15, 30/15, 33/15, 50/15).

Овим Правилником дефинисан је оквир за прелазак са аналогног на дигитално емитовање радио и телевизијског програма

на територији Републике Србије, који се заснива на савременим достигнућима у дигиталној радиодифузији, у сврху што ефикаснијег и квалитетнијег емитовања телевизијских, радио, мултимедијалних и других садржаја значајних за крајњег корисника.

Стратегијом и Правилником утврђене су стратешке смернице и дефинисани временски рокови за увођење дигиталног и гашење аналогног телевизијског сервиса у Републици Србији, којима ће се на адекватан начин остварити основни национални интерес у области увођења и развоја дигиталних електронских комуникација.

Да би се процес дигитализације успешно завршио, ЈП Емисиона техника и везе је урадило План покривања дигиталним телевизијским сигналом територије Републике Србије, у складу са зада-

Преглед заузетости канала по аналогним телевизијским мрежама у новембру 2013 године, као и број предајника

тим параметрима из Стратегије и Правилника, а на основу овог Плана покривања урађен је План имплементације покривања дигиталним ТВ сигналом, који је садржао више посебних пројектно планских докумената који се тичу имплементације по Зонама расподеле - инсталација предајника великих снага и инсталација gap-filler-аи имплементација система дигиталних радио - релејних веза. Такође, упоредо са активностима на изради Плана покривања и Плана имплементације, урађен је План реконструкције и обнове емисионих локација које су предвиђене за дигитално емитавање, који је обухватао обнову главних емисионих локација, заједно са ресорним Министарством за телекомуникације, које су биле значајно девастиране током НАТО бомбардовања 1999. године, као и мањих емисионих локација (репетиторских), које нису у претходним годинама адекватно одржаване.

Инжењери и техничари ЈП Емисиона техника и везе су за те потребе урадили више од 6500 планова и пројеката у процесу припремних активности за коначан прелазак са аналогног на дигитално емитавање ТВ сигнала у Републици Србији.

Током периода фебруар - јун 2015. године ушли смо у последњу фазу процеса преласка са аналогног на дигитално емитавање телевизијског програма у Републици. Активности које су томе претхо-

диле су пуштање у рад иницијалне мреже за тестирање дигиталног емитавања телевизијског сигнала, те проширење иницијалне мреже како би се постигло покривање преко 90% становништва Републике Србије, и како би се званично отпочело са „симулкастом”, односно са истовременим емитавањем аналогног и дигиталног програма, затим израда тендерске документације за аплицирање за кредит ЕБРД-а, набавка опреме, инсталација и монтажа нове опреме. Први део изградње дигиталне мреже обављен опремом која је набављена преко претприступних фондова ЕУ, а обухватио је изградњу мреже за примарну дистрибуцију и мањи број предајника, који су формирали Иницијалну мрежу за дигитално емитавање ТВ сигнала током 2011. и 2012. године.

Главни проблеми који су пратили пројекат су недостатак слободних канала за почетак емитавања, непостојање адекватног софтвера за планирање, непостојање финансијских средстава, велики број регионалних и локалних емитера са важећим дозволама за емитавање аналогне телевизије, нерешена имовинско-правна питања над појединим емисионим локацијама, као и непостојање пријемне опреме по цени која је прихватљива за крајњег корисника. Примера ради, у тренутку пуштања иницијалне мреже, марта 2012. године цена пријемника се кретала између 70

и 100 евра, док је садашња вредност истих пријемника између 20 и 40 евра. У читавом процесу учествовао је велики број институција и појединаца, а Јавно предузеће „Емисиона техника и везе“ које је формирано Одлуком Владе 2009 године, а почело са радом 1.1.2011, добило је задатак да са реализује овај пројекат. Овај текст даје опис активности које су спроведене у овом предузећу, управо из угла виђења инжењера који су учествовали у изради пројектне, тендерске документације, на промоцији новог система, и надзору над извођењем радова и као подршка крајњим корисницима око проблема на пријемној страни.

Када се погледа број аналогних предајника из 2013. године и упореди са бројем предајника из 2015. долазимо до податка да је са трећином предајника у дигиталном моду постигнуто емитавање исте количине садржаја, при чему је покривеност 5 националних мрежа повећана са 60-75% на 97.82%, док су локални емитери добили знатно већу зону покривања од оне коју су имали у аналогном моду и практично су постали регионални емитери. Поједини регионални емитери емитују се у више зона расподела. С обзиром да је вршено планирање и за трећу УХФ мрежу, која је реализована и тестирана, остварене су техничке могућности за емитавање и трећег пакета програма

ЕЛЕКТРОНСКИ ПОТПИС ЗА БРЖЕ ИЗДАВАЊЕ ГРАЂЕВИНСКИХ ДОЗВОЛА

Бранко Марковић

Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је у претходној години најавило увођење електронског пословања и у делокруг свог рада, па је тако као први корак представљен поступак електронског подношења захтева за издавање грађевинских дозвола. Средином прошле године отпочела је израда софтвера у ту сврху. Извршена је фаза тестирања, спроведена је обука тренера за даљу обуку и техничку подршку лицима која су директно укључена у функционисање овог система.

Инжењерска комора Србије је препозната као један од учесника овог поступка, будући да под својом „капом” окупља оне који ће највише и користити систем електронског подношења захтева за издавање дозвола, инжењере пројектанте.

Проф. др Милисав Дамњановић, председник Инжењерске коморе Србије, учествовао је, на позив проф. др Зоране Михајловић, потпредседнице Владе Републике Србије и министарке грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије, на Међународном форуму ”Грађевинске дозволе за конкурентнији регион”, одржаном 7. октобра 2015. године у Палати „Србија”, у Београду.

Међународни форум ”Грађевинске дозволе за конкурентнији регион” организовали су Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије, НАЛЕД, GIZ - Отворени регионални фонд за модернизацију општинских услу-

га, који финансирају владе Немачке и Швајцарске и USAID - Пројекат за боље услове пословања.

Како је процедура издавања грађевинске дозволе скраћена са некадашњих 250 до 300 дана на 28 дана, проф. др Зорана Михајловић нагласила је да је Министарство усмерено на јачање капацитета локалних самоуправа и увођење система електронске грађевинске дозволе. Реформа издавања грађевинских дозвола јесте тема на којој земље региона могу да сарађују и уче једне од других, што је и сврха конференције, навела је проф. Михајловић и додала да је заједнички циљ да западни Балкан постане једна од најатрактивнијих инвестиционих дестинација.

Учесницима конференције представљена је и радна верзија софтвера за електронско издавање грађевинских дозвола.

Како би својим члановима понудила лак и брз поступак добијања квалификованог електронског сертификата неопходног за потписивање пројектно техничке документације која се подноси електронским путем, у новембру месецу 2015. године, Инжењерска

комора Србије је са Привредном комором Србије, као овлашћеним сертификационим телом, закључила Уговор о формирању регистрационог ауторитета, као и Уговор о издавању квалификованог електронског сертификата, чиме је Комора добила статус Регистрационог ауторитета.

Комора сарађује са другим коморама чланицама Европског савета инжењерских комора (European Council of Engineering Chambers – ECEC), чији је пуноправни члан, а у циљу примене позитивних искустава чланица које су ову процедуру већ увеле или су у поступку увођења. Једна од држава која је најдаље отишла у овом поступку је Македонија чија су искуства и представљена на Међународном форуму ”Грађевинске дозволе за конкурентнији регион”, а и на скупу Инжењерске иницијативе за регионалну сарадњу одржаном у Софији, у октобру месецу 2015. године, у организацији Инжењерске коморе Бугарске.

Чланови Инжењерске коморе Србије ће бити благовремено обавештавани о даљим активностима у овој области.

ЧИЈИ СУ ОРИГИНАЛИ?

Слободан Ивков

овлашћени стални вештак за ауторска права, и члан Удружења новинара

Кроз наредни описани случај, који се на суду завршио правоснажном пресудом, видећемо како се у њему сипало чак десет, од четрдесетак илационих српских заблуда ироисипклих из незнања, иредрасуда и незасноване самоуверености

Карикаиура Михаела Коунџориса (Грчка) са конкурса ПРАВДА, Анкара/Исџанбул, Турска

ПРВА ЗАБЛУДА: Степен образованја је управо сразмеран познавању ауторског права

ДРУГА ЗАБЛУДА: Уколико неко дело (пројекат, цртеж, производ и сл.) креира студент, средњошколац, дете, делимично или сасвим необразована особа, чак и ако се плати накнада за то остварење ономе ко га је креирао - то остварење нема карактер ауторског дела.

ТРЕЋА ЗАБЛУДА: Уколико наручилац дела или неко

други процени да је оно недовољно квалитетно, оно нема својство ауторског дела

ЧЕТВРТА ЗАБЛУДА: Једном плаћеном накнадом за коришћење ауторског дела измирене су заувек све обавезе према његовом ствараоцу

ПЕТА ЗАБЛУДА: Коаутор је онај ко наручи настанак ауторског дела

ШЕСТА ЗАБЛУДА: Коаутор сам може да располаже

заједничким делом и да га поново објављује/користи без обавештавања (ко)аутора

СЕДМА ЗАБЛУДА: Онај ко плати новчану накнаду за КОРИШЋЕЊЕ ауторског дела, постаје уједно и власник ОРИГИНАЛА тог дела (уколико је оно материјалне природе, онда оно припада наручиоцу, а не више аутору)

ОСМА ЗАБЛУДА: Ако не постоји писани уговор, наручилац или корисник дела нема

никакве обавезе према његовом ствараоцу, чак ни да му врати оригинале или нацрте

ДЕВЕТА ЗАБЛУДА: Сваки адвокат је специјалиста за питања и спорове око ауторског права

ДЕСЕТА ЗАБЛУДА: Издавач или наручилац ауторског дела не мора да аутору без накнаде уступи ауторски примерак реализованог дела

АКТЕРИ СПОРА:

- ТУЖИЛАЦ: УМЕТНИК, студент уметничког факултета

- ТУЖЕНИК: ПРОФЕСОР УНИВЕРЗИТЕТА, наручилац илустрација за своју књигу

РЕЗИМЕ И ТОК (НЕ)СПОРА(ЗУМА):

ПРОФЕСОР УНИВЕРЗИТЕТА је намеравао да објави књигу. С обзиром на то да је била реч о природним наукама, а исто важи и

за техничке, па и, у зависности од теме, готово све друге - неопходне су биле и илустрације.

У овом случају ваља нагласити да је Професор високо образована особа, као и да је много раније стекао титулу доктора наука. Већ пар деценија је држао катедру, те објављивао стручне радове и књиге. Дакле, није реч о некој особи.

По нашем добром српском обичају, а и врхунски интелектуалци га се чврсто држе, (што би се, је ли, одвајали од народа, и шта су они бољи од њега!), Професор није узео неког професионалца-илустратора, или се о најбољима распитао код колега, можда дај боже и у неком струковном удружењу, или код теоретичара из области илустрације, него се, из неких својих разлога које никада није сасвим разјаснио (а и ко боље зна ствари од њега?!), по комшилuku, уз кафицу, распитивао зна ли неко неког „уметника у настајању”, студента неког уметничког факултета. У неко доба, по одлично нам знаном принципу „имај ја једног, јако лепо црта”, на некој приватној кафе-сесији, Професор је од некога „ко зна знање и све који лепо цртају”, коначно чуо за једног „уметника у настајању”. Студирао је, наравно, на другом факултету од оног на којем је Професор предавао.

Контактирао га је, нашли су се, распитао се оцени и Професор је одмах наручио преко 100 илустрација за своју књигу. Није био сачињен никакав писани уговор, а плаћање је било „соларно”. Ја теби - ти мени! Сви задовољни! Уметник је илустрације нацртао по, од Професора захтеваним перформансама, и поштовао пројектне задатке. Професор би му некада тражио да промени неку боју, дао му фотографију по којој треба да настане уметнички интерпретирана илустрација, неку сличну инострану, већ илустровану књигу - и све тако. У радости и весељу, посао је

коначно био успешно окончан, а изнедрио је нову, лепу књигу Професора.

Но, онда су почеле невоље и, мало је рећи, неспоразуми.

Уметник је после годину-две тражио назад своје оригиналне цртеже. Ем су његови, ем му хитно требају за неке струковне изложбе.

Професор је то одбио с индигнацијом, и рекао да су оригинали сада његови, јер их је, вели, поштечно платио. Уметник је рекао да је договор био да му се они врате после објављивања.

Сада, то што није било писаног уговора, већ оно наше „*he se govorimo*”, па после како ко протумачи, *јесте-није, грж-не дај*, па „*he видимо шта he ко навајта*” настало је много проблема у том сивом међупростору.

Плус, што је прорадила Професорова сујета, који је рекао Уметнику да ваљда он најбоље зна шта је његово право, неће ваљда њему неки студент држати предавања и о томе. Уосталом, то и није неко ауторско дело, јер, ем нема вредност по себи, ем је дело студента, ем је Професор давао неке сугестије, па је он и коаутор.

А и могло је, богме, да буде боље нацртано!

Е сад, и Уметници су људи, па и они имају сујету. Цртач је питао, а што је онда Професор те цртеже објавио када не ваљају?! Ту га је мало затекао. Професор је отприлике рекао да је желео да пружи прилику младим снагама да се докажу, није имао боље, а рокови га стисли...

Да ствар буде гора, неким случајем, у зло доба, Уметник је сазнао да је Професор његове илустрације, много касније, без много медијских одјека, објавио и у некој другој, наредној, Уметнику непријављеној књизи.

Уметник се, да се не лажемо, није пријатно изненадио!

Из потоњих судских списа се видело да су се у међувремену Професору указали, с једне стра-

не једна повољна професионална прилика која је, разуме се, с друге стране ишла и уз повољан аранжман, па је, не питајући (а и што би, мислио је он) Уметника, исте илустрације потом публиковао у сасвим другачијем окружењу - у свом новом наслову. Та Професорова стручна књига је такође ауторско дело, али писано, но то није било спорно.

Уметник је у међувремену дипломирао и постао члан професионалног удружења. И оно је код Професора пледирало да се врате оригинали. Узаман!

Но, сада је Уметник, поред повраћаја својих оригинала, тражио и допунски хонорар за другу књигу. А и свој ауторски примерак! Да нагласимо читаоцима: чак није у питању било ни неко евентуално друго издање оне прве књиге, већ потпуно нови наслов!

Уметник је, после тог њиховог *иовуци-иоштећи*, на крају поднео тужбу суду.

Богме, и Професор је, уз своју аргументацију, поднео некакву противтужбу!

Гадно се ту закувало!

О томе колико су и неки наши адвокати неупућени у то који суд се бави питањима ауторства, да не улазимо у друге теме, говоре и следеће чињенице.

Уметник је, слушајући (а и шта би друго, он је само уметник!) адвокате (његов Тата је, види се из првог Решења суда, ангажовао чак два!), који су се обојица, ваљда по оној да се ниједан посао не одбија, пред Уметником поставили као неспорно компетентни и за ауторско право, дакле уметник је уз ову стручну подршку - тужбу поднео погрешном суду. Односно, то су урадили адвокати, али када се видео исход, то је другачије представљено. Ко је крив када Уметник не зна коме да поднесе тужбу! Да ствар буде гора, у питању је била чак двострука ненадлежност, што месна, што предметна.

И тако, више од две године је изгубљено док је Уметник, пролазећи кроз нашу *добро йознају* судску процедуру, примио Решење о стварној ненадлежности тог суда.

За то решење на скоро седам густо куцаних страница Уметник је платио и „густу” таксу, али на сву срећу - имао је пара за суђење. Наравно, не својих већ Татиних, али сматрали смо да Тата због ове посредне инволвираности у ауторски спор не би требало да горе, под *Актиери сјора*, буде апострофиран као *умешач*. Иначе овај незграпни израз (наравно да је свима, осим чиновницима, јасно да би примеренији назив био *умешалац*, аналогно са *чишалац* или *лгалац*, али бирократија је - бирократија) важећи је израз из нашег правосуђа, којем се, када се у тексту (записници са расправа, изјашњења, жалбе, разни поднесци...) гради синтагма, може још додати реч *добровољни* - о овоме неки наредни пут, када буде на реду други типичан српски спор ове врсте.

Осим тога, Тата се и није појављивао на рочиштима.

Ерго, хајде да, рецимо, занемаримо Тату, али да га и не заборавимо!

Но, с обзиром на даљи дугогодишњи ток судског спора, нема никакве дилеме да је Тата морао да буде некаква сива еминенција у праведним прегнућима Уметника.

Елем, адвокати су углас саветовали Уметника да одмах поднесе приговор на Решење о ненадлежности (која је иначе била, и очигледна и лаику, а и потпуно законски заснована), али - од нечега и адвокати морају да живе.

О томе какав је ментални склоп, те на којем су степену интегритет и свест наших парничара о ситуацији у којој се налазе, као и о томе шта се око њих дешава, дакле колика је зрелост не само Уметника, а и о томе колико су неки наши сјајни адвокати способни да своје ставове са лепезом широким 360 сте-

пени (ако треба - и више!), и пред клијентима и на рочиштима пред супротним странама убедљиво заступају, лепо говори то што Уметник није одмах променио конкретне адвокате и обратио се другима који се разумеју у надлежност судова, већ их је задржао и наредних, сада већ наслућујемо, мноого година... Све до недавног успешног окончања спора и правоснажне, компјутерски куцане пресуде. Оно прво решење је било куцано писаћом машином, са индигом, па ви покушајте да замислите колико је спор трајао.

НАРОВОУЧЕНИЈЕ, НА ОПШТУ ПОЛЗУ

Елем, из духа списа, те током дугогодишњег спора предочених чињеница и аргумената, а првенствено из коначне пресуде донете на основу *Закона о ауторском и сродним њравима (ЗАСП)*, закључујемо да је неко, било ко, аутор *без обзира на уметничку, научну или другу вредност дела, његову намену, величину, садржину и начин његовавања* (чл. 2, став 1 ЗАСП-а), да и дело неког неписменог уметника, ученика или студента ствараоца има карактер ауторског, без обзира на степен образованости творца, потом да је *ауторско дело објављено кад је, на било који начин и било где у свету, њрви њуи саоийшиено јавности*, као и да наручилац дела није аутоматски и коаутор, али да то може да буде - само ако је непосредно учествовао у стварању ауторског дела.

Ако наручилац постане коаутор, он за сваку даљу експлоатацију мора да пита другог коаутора, и да тражи сагласност, осим ако уговором то не регулишу другачије. Даље, да наручилац мора да за свако ново објављивање од аутора тражи сагласност, па, ако је добије, да му за то ново објављивање и плати неки износ, а да, осим ако уговором (најбоље писаним!) није другачије решено, наручилац

мора да коришћене оригинале врати аутору.

Важећи су и усмени уговори, уколико о томе нема спора на суду или ако постоје сведоци, а и само објављено дело говори у прилог да је *de facto* некакав међуоднос између аутора и наручиоца постојао. У Закону је апострофирано више оваквих могућности, а у њему, поред осталог, стоји и да, на пример, *издавачки ујовор чији је ѡредмет издавање чланака, цртића и друћих ауторских ѡрилоја у новинама и ѡериодичној шћамљи не мора бити закључен у писаној форми*. И на крају, сваки корисник ауторског дела, уколико је оно репродуковано, мора да бесплатно уступи аутору примерке репродукованог дела.

Него, пошто је то била ко зна која по реду књига Професора, и када знамо да су све претходне имале илустрације, а он је у поднесцима и на рочишту изјавио да *никада до шгада није имао ѡроблема са илустраторима* и њиховим *оригиналима*, можемо само да се питамо...

Суд је, као што видимо, после вишегодишњег исцрпног и свеобухватног расправљања, донео логичну пресуду да Професор, после коришћења у својој књизи, мора Уметнику да врати његове оригиналне цртеже, а пошто су адвокати, они који и какви су описани, у својој најбољој намери, сугерисали Уметнику да после води један сасвим засебан спор за неисплаћени ауторски хонорар, за то накнадно коришћење истих илустрација у другој књизи.

Адвокати су се и ту на крају показали успешнима, и за себе и за клијента, добијен је, већ рекосмо, и овај спор, као и правична новчана накнада, и за Уметника и за адвокате. Додуше, и тај спор је, како су многи исправно наслутили, потрајао неколико година. Правда је, *кажу*, достигна, али... иде и оним темпом који, ти исти што *кажу* - такође *кажу*. ■

16. ДАНИ АРХИТЕКТУРЕ НИША

Александар Панчић

технички секретар
Регионалног центра Ниш

Друштво архитеката Ниша и Инжењерска комора Србије реализовали су 16. Дане архитектуре Ниша, манифестацију посвећену архитектурама и људи њима архитектуре. За неколико месеци дана, од 13. октобра до 8. Новембра, стручној и општој јавности, представљене су три изложбе, на две локације у граду.

Традиционална манифестација Дани архитектуре Ниша, свечано је отворена у уторак 13.10.2015. у 19 часова, у Галерији „Србија“ у Нишу, када је представљена изложба „Шесто Тријенале архитектуре Ниша 2015.“

У оквиру овогодишњег Тријенале приказани су радови архитеката и студената архитектуре из Ниша. На расписани конкурс Друштва архитеката Ниша за излагање на Тријеналу пришло је 120. радова. Селекциона комисија, у саставу: Миодраг Медар,

У оквиру Дана архитектуре Ниша постављена је изложба радова Института за архитектуру и урбанизам Србије – „60 ГОДИНА ИАУС-а,“ у Галерији ДАН у Нишу од 20. до 27. октобра 2015. На изложби је приказано 60 реализација идејних пројеката урбанистичких и просторних планова. Уводно излагање на отварању Изложбе дао је проф. др Кековић док је Изложбу отворио научни саветник и директор Института др Саша Милијић. На отварању изложбе је било око 400 посетилаца, док је за време трајања изложбе њу посетило преко 600 посетилаца.

Манифестација 16. Дани архитектуре Ниша 2015. настављена је 3. новембра 2015. у 19 часова у Галерији Друштва архитеката Ниша, премијером прве међународне изложбе „СТАНОВАЊЕ – HOUSING 2015.“ чији је оснивач и продуцент Катедра Зграде за становање Грађевинско-архитектон-

ског факултета Универзитета у Нишу. Учествовало је више од 70 аутора и ауторских тимова, са 45 радова, из 22 земље, са пет континената. Ова међународна Изложба представља преглед савременог архитектонског стваралаштва у области становања, у периоду од 2010. до 2015. године.

Становање је најзначајнија и најзаступљенија архитектонска област, која значајно утиче на квалитет живота становништва. Самим тим, вредност и искуства која можемо стећи на примерима значајних, светских и домаћих аутора, од немерљивог су значаја како за струку, тако и за становништво. Одабир радова и писање рецензија за ову Изложбу урадио је међународни научно - уметнички одбор који чине професори и академици из Русије, Сједињених Америчких Држава, Финске, Француске, Италије, Аустрије, Португала, Литваније, Босне и Херцеговине и Србије.

За изложбу је урађен изузетно квалитетан каталог, на српском и енглеском језику, са најзначајнијим детаљима свих објеката, и рецензијама за сваки објекат појединачно, које су написали чланови Међународног научно уметничког - одбора.

Уводно излагање на отварању имао је шеф Катедре Зграде за становање и председник Организационог одбора, проф. др Александар Кековић, који је истакао значај ове манифестације за Ниш и Србију. У име Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу и Регионалног центра ИКС Ниш, говорио је проф. др Горан Јовановић, док је Изложбу отворио председник Удружења архитеката Србије др Игор Марић. Отварању је присуствовало преко 500 посетилаца, док је за време трајања изложбу посетило преко 700 посетилаца.

Манифестација је затворена је 8. новембра 2015. године. ■

д.и.а, Бранимир Ђирић, д.и.а. и Зоран Чемерић, д.и.а. одлучила је да приспели радови буду приказани у пет категорија: Архитектонске реализације (19 радова), Архитектонски пројекти (42 рада), Енетеријери-реализације (14 радова), Студентски радови (38 радова) и Публикације у области архитектуре (5 радова). Сви радови су приказани у каталогу Тријенале.

Отварању је присуствовало око 600 посетилаца. Уз пригодан програм, присутнима су се обратили, у име Удружења архитеката Србије, др Игор Марић, д.и.а, у име Друштва архитеката Ниша, Миодраг Медар, д.и.а. и у име Инжењерске коморе Србије и Грађевинско-архитектонског факултета Ниш, проф. др Горан Јовановић, д.и.а.

Након вишедневног жирирања, увида у радове и обилазака објеката на терену жири Тријенале у саставу: проф.др Александар Кековић, председник и проф. Дар-

ко Марушић и мр Лазар Кузманов, доделио је следећа признања и награде:

1. У категорији Публикације из области архитектуре, признање је припало Миши Ракоцији за Константинов град и старохришћански Ниш, а награда архитекти Зорану Чемерићу, за зборник текстова „Архитектура и коментари“.

2. У категорији Студентски радови, додељена су два признања: Милице Радосављевић и Снежани Бојковић за рад „Биоклиматска кућа“ и Милану Брзаквићу за „Мултифункционални центар Булевар“. Награду је Жири доделио Луки Јоцићу, Лазару Милентијевићу и Јовани Симоновић за „Речни шампањ бар“.

3. У категорији Енетеријери – реализације, признања су до-

дељена ауторском тиму Alterno inc, (Ђорђе Китић, Душан Николић, Марко Зечевић, Мирјана Николић, Ивана Величковић и Дане Даниловић) за уређење „Пекаре Бранковић у Пашићевој улици“ и аутору „Ентеријера породичне куће“, Бранислави Стојиљковић. Награда у овој категорији је додељена Андреји Буђавцу, аутору рада „Стан у Нишу“.

4. У категорији Архитектонски пројекти, додељена су два признања, за пројекат „Апартмански комплекс у Сокобањи“ Ивани Аранђеловић, Милени Антић, и Виолети Јовановић и за пројекат „Стамбена зграда у улици Војводе Вука“ Јелени Панчић. Награда је додељена „Контра студију“ (аутори: Зоран Николић, Миркољуб Станковић, Марта Николић, Неда Стевановић и Милан Стевановић) за пројекат „Анекс Природно математичког факултета“.

5. У категорији Архитектонске реализације, додељена су два признања и једна награда. Прво признање додељено је Милану Танићу, Славиши Кондићу, Ивани Костић и Милицы Живковић за „Реконструкцију куће”. Друго признање додељено је ауторској групи Alterno inc. (Ђорђе Китић, Душан Николић, Марко Зечевић, Мирјана Николић, Ивана Величковић и Дане Даниловић) за „Стамбено пословни објекат СИТ”. Награда у овој категорији припала је Бранислави Стоиљковић за рад „Породична кућа”.

6. Велику награду 6. Тријенала архитектуре, жири је доделио ауторском тиму „Контра студио” за стамбени објекат „Ц.У.” (аутори: Зоран Николић, Мирољуб Станковић и Марта Николић)

Укупно је Тријенале посетило преко 1000 посетилаца. ■

ВЕЛИКА НАГРАДА ТРИЈЕНАЛА

(из образложења жирија):

„Када при обликовању кубичне куће пројектујете на фасади елементе како би остварили односе који дају осећај пуног и празног, резултат може бити неизвештан. Међутим, на овом објекту ауторски тим је истражујући те односе и комбинујући

белу фасадну опну и упуштене лође са фасадним отворима остварио идеалану обликовну равнотежу. Стамбени објекат у својој маси и разиграној вертикалној регулацији даје одговоре на питање: шта је савремен приступ пројек-

товању? Однос према сопственом архитектонском језику и логика његове препознатљивости, постаје карактеристика овог ауторског тима, што нам даје за право да од њих очекујемо у будућности још добре архитектуре.” ■

САСТАНАК РУКОВОДСТВА КОМОРЕ

СА ПРЕДСТАВНИЦИМА РЕГИОНАЛНОГ ЦЕНТРА НОВИ САД

У Регионалној канцеларији Инжењерске коморе Србије у Новом Саду, у петак, 29. јануара 2016. године, одржан је састанак руководства Коморе и председника регионалних одбора подсекција и чланова Скупштине Регионалног центра Нови Сад.

На састанку је разматран рад регионалних одбора са подручја Регионалног центра Нови Сад, спровођење предстојећих избора за чланове регионалних одбора и чланове Скупштине Инжењерске коморе Србије, ажурирање базе података чланова Коморе, активности Инжењерске коморе Србије на издавању квалификованих електронских потписа и друге актуелне теме. Реализација планова и програма рада регио-

налних одбора РЦ Нови Сад је оцењена као успешна, имајући у виду да је од 36 планираних активности у 2015. години, реализовано 29, чиме је остварено знатно повећање броја учесника на различитим облицима стручног усавршавања у поређењу са бројем учесника у претходним годинама.

Председник коморе је најавио измене Правилника о начину организовања подсекција, којима се предвиђа да се избори за чланове регионалних одбора спроведу електронским гласањем, чиме ће бити омогућено укључење већег броја чланова Коморе у избор представника у овим органима Коморе. Такође, у овој години очекују нас избори за чланове

Скупштине Инжењерске коморе Србије.

У претходном периоду извршено ажурирање базе података чланова Коморе. Од 149 општина и градова у Србији, захтеву Коморе се одазвало 125 локалних самоуправа и доставило податке о члановима Коморе.

На састанку је било речи и о тренутним дешавањима на тржишту, недостацима поступака јавних набавки у којима је критеријум за избор најповољнијег понуђача најнижа понуђена цена, неповољном положају инжењера у Србији, проблемима са којима се у свакодневном раду и пракси суочава чланство Коморе, као и предлозима за унапређење рада Инжењерске коморе Србије. ■

ИЗ РАДА РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТРА

Регионални центар Београд

1. У организацији Подсекције дипломираних машинских инжењера организована је 25.6.2015. посета објекту Хидроелектране Ђердап 2. Стручна посета је организована у време када се обележава 30 година од почетка рада ове хидроелектране, која је од тада произвела и „Електропривреди Србије“ испоручила 40 милијарди и 100 милиона киловат-часова. Инжењери су имали прилику да обиђу главни погонски објекат – машинске сале, где је била у току ревитализација једног агрегата. Посебно је био интересантан улазак у тзв. „капсулу“, где се налази генератор са статором и ротором, лежајеви и др. као и у унутрашњост самог агрегата.

Након тога уприличен је обилазак музеја и видиковца поред електране, где је одржано предавање са детаљним информацијама о самој електрани од главног електро-инжењера.

2. Регионални одбор подсекције дипломираних инжењера електротехнике организовао је 30.6.2015. предавање: **Оптичке приступне мреже у фиксној телефонији (GPON – Gigabit Passive Optic Networks) – принципи планирања и пројектовања.** Предавач, Дарко Мирковић, дипл. ел. инж, упознао је слушаоце са GPON приступним технологијама које се данас примењују и које ће се, у блиској будућности, примењивати у фиксној телекомуникационој мрежи. Објашњени су принципи рада и имплементације, предности и недостаци.

3. Регионални одбор подсекције дипломираних инжењера електротехнике, 8.10.2015. организовао је предавање: **Мерење и регулација, SCADA Системи,** у просторијама Коморе у Београду. Предавању је присуствовало преко 120 инжењера електро-струке. Предавачи су били дипломирани инжењери електротехнике: Мирјана Јарић, Владан

Цвејић, Алекса Марјановић, и Раде Стаматовић.

Предавање се састојало из следећих програмских целина: Мерење и регулација; SCADA системи - преглед стандарда, регулативе и правци развоја; Smart Grids – Паметне ЕЕ мреже; Концепција система надзора и управљања у ЕЕ објектима ЈП ЕМС, НИС/Газпром НЕФТ, Складиште НД Смедерево; Адаптација МРУ-система – Пристан 3 са освртом на нови пројекат „Управљање аутопретаклиштем“.

4. Регионални одбор подсекције дипломираних инжењера електротехнике, организовао је 27.10.2015. стручну посету са презентацијом: **Авалски торањ са телекомуникационог аспекта.** Домаћини и уједно предавачи, чланови Коморе инжењери електротехнике Зоран Гађиновић, Јован Златановић, Ивана Лацковић и Дејан Јакшић, потрудили су се да посета Авалском торњу буде изузетно корисна и едукативна.

Стручна посета инжењера Београда градилишта на траси Аутопута Е-763, деоница: Таково – Пређина, 29.10.2015 ▶

Кроз презентације, одржано је предавање о историјату, функционалности, обнови и новим технолошким решењима и експлоатационим условима објекта. У стручној посети је било више од 40 чланова Коморе.

5. Предавање: **Мониторинг стања грађевинских конструкција** одржано је 29.10.2015. године у организацији Регионалног одбора подсекције дипломираних грађевинских инжењера Регионалног центра Београд, у просторијама Инжењерске коморе. Предавач, проф. др Зоран Мишковић, дипл. грађ. инж. одржао је предавање од неколико програмских целина: Циљеви и задаци конструкцијског мониторинга, Типови конструкцијског мониторинга, Сензори и аквизициони системи конструкцијског мониторинга, Методе складиштења података и анализе резултата и Примери система за мониторинг код различитих типова грађевинских конструкција. Предавању је присуствовало више 100 чланова Коморе.

6. Регионални одбор подсекције дипломираних грађевинских инжењера, 29.10.2015. године организовао је **Стручну посету градилишта на траси Аутопута Е-763, деоница: Таково – Прељина**. Група од 40 инжењера чланова Коморе, кренула је из Београда аутобусом који се кретао целом трасом новог ауто пута, од села Дићи до Прељине. Стручна лица задужена за презентацију дуж трасе градилишта били су представници „Коридора Србије“ Горан Дуњић, дипл. грађ. инж. и Марија Васиљевић, дипл. инж. геол. На 99. километру аутопута, чланови Коморе су посетили базу „Петља Таково“. Ова деоница је укупне дужине 40,6 километара. На њој је 80 мостова и 6 тунела, а чланови Коморе су посетили радове на мосту Савинац. На крају, уз пратњу водича, уприличен је обилазак манастира у Овчарско-кабларској клисури. По оцени присутних чланова,

ова је била једна од најбољих стручних посета у организацији Инжењерске коморе Србије.

7. Културни центар Београд и Инжењерска комора Србије - регионални одбор подсекције дипломираних инжењера архитектуре, организовали су три предавања из циклуса – **Архитектура у контексту**. У Културном центру Београда одржана су предавања: 23. септембра 2015. Архитектуром треће стране хладног рата, предавач: Дубравка Секулић, дипл. инж. арх; 15. октобра 2015. Архитектура у контексту промене контекста - дело проф. Бранислава Митровића представила је Јелица Јовановић дипл. инж. арх. и 17. новембра 2015. Заједничко опредељење - архитектура -архитектонски опус проф. Јелене Ивановић - Војводић и проф. Горана Војводића представио је Веља Павловић, политиколог. Присуствовало је око 300 наших чланова.

Регионални центар Нови Сад

1. У организацији Регионалног одбора подсекције дипломираних инжењера електротехнике, 25.6.2015. године предавање на тему **GPS и електронски мониторинг (саобраћајних средстава, спортских такмичења, хендикепираних лица, деце)** одржао је Срђан Пелагић, дипл. инж. ел. Предавање је имало следеће целине: Принципи рада и коришћења ГПС система; Најшира примена у разним областима, као што су управљање флотом теретних возила, геодезија и картографија, надзор над кретањем деце и неспособних лица, надгледање кретања спортиста чије се активности одвијају на ширем простору и тешко приступачном терену (параглајдинг, планинарство), праћење кретања дивљих животиња и кућних љубимаца и сл.

2. Друштво архитеката Новог Сада и Регионални одбор подсек-

ције дипломираних инжењера архитектуре Нови Сад, организовали су 1.7.2015. манифестацију: **1. јул - Дан Новосадских архитеката 2015**. Манифестација је одржана у Новом Саду, уз присуство преко сто чланова ДаНС-а, учесника, сарадника часописа, представника стручних компанија и осталих гостију. Организована је изложба о реконструкцији и ревитализацији објекта „Еђшег“ коју је отворио председник ДаНС-а Душан Миладиновић, дипл. инж. арх. Традиционална манифестација има за циљ размену стручног искуства и промоцију ДаНС-а уз присуство архитеката из Србије и суседних држава.

3. Регионални одбор подсекције дипломираних инжењера електротехнике је 29.9.2015. организовао је предавање **Пројектовање и реализација информационо-управљачких система различите намене базираних на GSM (Глобални систем за мобилне комуникације) сервисним, GPS (Глобални систем за позиционирање) и WEB (Светска мрежа за пренос података) технологијама**. Драган Маринковић, дипл. инж. ел. Је кроз предавање упознао чланове ИКС са техникама концептуално-имплементационог пројектовања и реализације информационо-управљачких система на бази реалних примера GPS/GPRS (General Packet Radio Service) система за праћење мобилних објеката и GSM/SCADA (Систем за мерење, надзор и управљање инд. системима).

4. У организацији Регионалног одбора подсекције дипломираних инжењера електротехнике Регионалног центра Нови Сад, 15.10.2015. године одржано је предавање на тему: **Пројектовање, монтажа и одржавање опреме и инсталација за дојаву пожара**. Предавање је одржао Ристо Ђеранић, дипл. инж. ел. који је образложио законску основу за пројектовање, поступак издавања

Округли сто у Чачку на тему: „Градски спортски центар у Чачку“, 16.10.2015.

сагласности на пројекат, технички пријем и начин одржавања стабилних система за дојаву пожара. Присутни чланови Коморе упознати су са технологијом израде пројектне документације за стабилне инсталације дојаве пожара, монтаже опреме и одржавања система.

5. Предавање „**Сеизмичка анализа гредних армиранобетонских мостова према EN 1998-2**“ је 20.10.2015. године организовао Регионални одбор подсекције дипломираних грађевинских инжењера. Предавач др Андрија Рашета, дипл. грађ. инж. је присутнима презентовао следеће: Концепт пројектовања гредних АБ мостова према EN 1998-2; Сеизмичко дејство; Моделирање гредних АБ мостова - методе анализе; Посебна правила за детаље, и нумерички пример. Овим предавањем је стручна јавност упозната са концептом пројектовања и обликовањем детаља код гредних АБ мостова према EN 1998-2.

6. Регионални одбор подсекције дипломираних инжењера осталих техничких струка организовао је предавање Др Владимира Филиповића, дипл. инж. техн. **Осмотска дехидратација – ниско енергетски и еколошки прихватљив**

процес сушења биљних и анималних сировина. Предавач је присутне информисао о основама осмотске дехидратације као процеса сушења сировина биљног и животињског порекла. Обрађене су технолошке основе процеса, енергетска ефикасност процеса, еколошки аспекти (еколошки прихватљив поступак) и анализом квалитета и могућношћу примене нових врста осмотски дехидрираних производа.

7. У организацији Регионалног одбора подсекције дипломираних грађевинских инжењера 3.11.2015. године одржано је предавање на тему **Савремене методе пројектовања, прикупљања и обраде података у геодезији, 3D моделовање терена и објеката у пројектима инфраструктуре и грађевинарства**. Предавач проф. др Тоша Нинков, дипл. грађ. инж. представио је присутнима проблеме, обезбеђивање ажурних 3D подлога као основа за компјутерска пројектовања инжењерских објеката, нарочито изражен у инфраструктурним пројектима који се простиру на великим површинама. Посебно се осврнуо на технологију мобилног ласерског скенирања са земље и ваздуха, снимања беспилотном летилицом, компјутерску обраду стереосателитских и авио - снимака.

8. Регионални одбор подсекције дипломираних инжењера осталих техничких струка, организовао је 6.11.2015. године предавање на тему: **Старење биодизела, оксидациона стабилност и побољшање карактеристика**. Др Радослав Мићић, дипл. инж. техн. је предавање почео с проблемима који се јављају оксидативном деградацијом биодизела и указао на разлоге оксидационе деградације, на порекло и састав биодизела, „алтернативног“ дизел - горива које се добија од биљних уља, или животињских масти.

9. Предавање: **Мултимедија јавних простора и објеката (тргови, стадиони, арене, сале)** у организацији Регионалног одбора подсекције дипломираних инжењера електротехнике Нови Сад, одржано је 19.11.2015. године. Предавач Сава Младеновић, дипл. инж. ел. дао је основне техничке појмове: звук, гласност, осетљивост, време реверберације и сл. Уследило је упознавање са интегрисаним приказом текста, графике, видео и аудио записа, цртежа, анимација. На примеру централне зграде Новосадског универзитета приказана је интеграција свих ових техника, у разним просторима.

10. Регионални одбор подсекције дипломираних инжењера осталих техничких струка, организовао је 26.11.2015. године трибину: **Стање у пројектовању и извођењу технолошких објеката**. Проф. др Анка Попов Врањеш, дипл. инж. техн. говорила је о пројектовању технолошких објеката кроз све кораке - од пројектног задатка до спецификације трошкова. Приказано је пројектовање са специфичним захтевима раздвајања „прљавих“ и „чистих“ путева, раздвајања гардеробних места (радни и цивилни) уз примере којима су поткрепљени сви специфични захтеви, које пред пројектанта постављају важећи санитарни правилници и прописи. ▶

Регионални центар Ниш

1. У организацији Регионалног одбора дипломираних грађевинских инжењера Регионалног центра Ниш, организована је 3.6.2015. године стручна посета: **Обилазак градилишта - наткривање виле са перистилом, сложеном просторном структуром распона 72.50м. на Медијани - Ниш.**

Због великог интересовања чланова Коморе за учешће у стручној посети, она је реализована истог дана, у две групе. У прелепом амбијенту археолошког налазишта Медијана, у хладовини већ намонтираног покривача учеснике су са пројектом упознали главни пројектант и сарадници - представници Завода. Учесници су се упознали са досад откривеним археолошким ископинама као и са тренутним радовима на даљој заштити овог националног добра, као и са конструкцијом: начином прорачуна, израдом и монтажом носача и конструкцијом ослонаца.

2. Регионални одбор дипломираних машинских инжењера Регионалног центра Ниш, организована је 11.6.2015. стручну посету: **Нова топионица у рударско-топионичарском басену Бор - увођење савремених технолошких процеса у Бору.**

3. Регионални одбор дипломираних инжењера електротехнике, 2.7.2015. организована је предавање **Телекомуникациона инфраструктура - радиодифу-**

не технологије, у Нишу. Предавач је био Драган Милошевић, дипломирани инжењер електротехнике. У првом делу предавања акценат је стављен на законске и подзаконске акте, домаће и међународне прописе, у корелацији са тренутним стањем телекомуникационе инфраструктуре. Шематски су приказани принципи планирања инсталације. Други део предавања био је оријентисан ка дигиталној телевизији.

4. У организацији Регионалног одбора дипломираних машинских инжењера организовано је 2.10.2015. саветовање: **Гасификација Града Ниша - индустрија - широка потрошња - решавање 2005 - 2015.** у Сали Скупштине Града Ниша. У три тематска излагања обухваћене су области: Актуелно стање у гасификацији града Ниша у 2015. години, Преглед активности на гасификацији од трибине из 2007. до 2015, Тренутна изграђеност гасне мреже у односу на пројектоване капацитете, Дистрибуција природног гаса у Нишу, Економски аспекти и ефекти дистрибуције, Степен експлоатације гасоводне мреже, Економски ефекти коришћења гаса као енергента, Упоредне цене гаса са другим енергентима, Преглед дистрибутера природног гаса и техно-економски аспекти формирања дистрибутера на нивоу града Ниша, Искуства других градова у спровођењу процеса гасификације, Стање пратеће регу-

лативе у поступку изградње гасоводне мреже и гасних инсталација и Перспективе гасификације града Ниша у наредном периоду.

Излагачи су били: Драган Живковић, дипл. маш. инж, Бата Бојић, дипл. маш. инж, Иван Ристић, дипл. маш. инж.

5. У периоду од 13.10. до 8.11.2015. године у организацији Инжењерске коморе Србије - Регионалног одбора дипломираних инжењера архитектуре Регионалног центра Ниш, организована је манифестација: **16. Дани архитектуре Ниша**, у Нишу.

Регионални центар Ваљево

1. Регионални одбор дипломираних грађевинских инжењера, 2.6.2015. године организована је стручну посету: **Обилазак градилишта - наткривање виле са перистилом, сложеном просторном структуром распона 72.50м. на Медијани - Ниш.**

2. У организацији Регионалног одбора дипломираних машинских инжењера Ваљева, 24.9.2015. године одржано је предавање: **Примена компримованог природног гаса у индустрији и комуналној делатности** у свечаној сали Техничке школе у Ваљеву. Присутствовало је 68 учесника. Предавач је био Милован Дражић, дипл. маш. инж, који је упознао присутне са термодинамичким особинама природног гаса и начином његовог добијања као и са особинама

и начином добијања и дистрибуције компримованог природног гаса. На крају су приказане фотографије инсталација са подручја Колубарског и Мачванског округа.

Регионални центар Крагујевац

1. У периоду од 18. до 19.6.2015. године у организацији Регионалног одбора дипломираних инжењера архитектуре, организована је манифестација: **Дани архитектуре Крагујевац 2015.** Присутне је поздравио и председник Управног одбора Инжењерске коморе Србије проф. др Милосав Дамњановић, дипл. инж. арх. Предавање је одржао Зоран Бојовић, дипл. инж. арх. са својом сарадницом и супругом Љиљаном Бојовић. Другог дана манифестације додељена су признања у три категорије. После награђених радова приказано је 10 изложених радова младих архитеката Крагујевца.

2. У организацији Регионалног одбора подсекција дипломираних инжењера осталих техничких струка одржано је 23.9.2015. године предавање **Прорачун контроле геометрије кранских стаза**, у свечаној сали Регионалне привредне коморе Крагујевац. Поред инжењера из Крагујевца, били су присутни и инжењери из Тополе, Чачка, Ниша, Краљева и других градова Србије. Предавачи су били проф. др Златко Марковић,

дипл. грађ. инж. и доц. др Бранко Миловановић, дипл. инж. геод.

Регионални центар Суботица

1. Регионални одбор дипломираних машинских инжењера регионалног центра Суботица, организована је **Стручну посету станици за комплексну обраду отпадних вода у Бекешчаби у Мађарској**, 9.10.2015. године. Око 50 чланова Коморе региона Суботице посетило је механичко - биолошко пречистач са третманом муља у Бекешчаби у Републици Мађарској. Домаћини стручног обилазка били су Золтан Бузаш, дипл. инж. телекомуникација, и Атила Рунг, дипл. инж. водопривреде, председник и подпредседник Инжењерске коморе жупаније Бекеш, као и Ференц Нађ, дипл. инж. водопривреде, менаџер Дивизије отпадних вода Бекешчабе. Након уводних напомена о самом пречистачу, уследио је и стручни обилазак механичко - биолошког пречистача са третманом муља чији је корисник Регионални водовод "Alfodalviz". Стручна посета је реализована захваљујући ангажовању чланова организационог одбора, Шандора Каваиа, дипл. инж. маш. и Бранкице Опсеница, дипл. грађ. инж.

Регионални центар Чачак

1. Регионални одбор подсекције дипломираних инжењера

ра архитектуре 16.10.2015. организовао је Округли сто на тему **Градски спортски центар у Чачку**, у Зеленој сали Електродистрибуције Чачак. Модератори су били Татјана Симоновић, дипл. инж. арх. и Небојша Јелушић, дипл. грађ. инж. а присуствовало је око 90 инжењера из Чачка и околних градова. Присутни су упознати са простором који се планира за развој градског спортског центра, његовим ужим и ширим окружењем, смерницама из планских докумената, ограничењима и потенцијалима значајним за развој града и другим неопходним информацијама. После одржане презентације отворена је дискусија, присутни чланови Коморе предложили су пројектантска решења и идеје у погледу садржаја који недостају граду.

2. У организацији Регионалног одбора дипломираних машинских инжењера регионалног центра Чачак, одржано је предавање: **Утицај воде у топлотним, вреловодним и парним постројењима**, у Зеленој сали Електродистрибуције Чачак. Предавач је био Ђорђе Којић, дипл. инж. маш. Обрађене су следеће тематске целине: Припрема воде, Кондиционирање, Филтрација, Корозија, Каменац и Муљ. У уводном делу дат је кратак осврт на ток воде у природи, особине воде, рН вредности као и важеће стандарде и препоруке за квалитет воде. ■

18.- 19.06.2015 манифестација: „Дани архитектуре Крагујевац 2015“

Стручна посета инжењера Суботице станици

за комплексну обраду отпадних вода у Бекешчаби у Мађарској, 09.10.2015.

НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ ОБУКЕ ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ НА БЕОГРАДСКОМ САЈМУ

Гордана Башић-Новић

Учесће Инжењерске коморе Србије на 11. Међународном сајму енергетике и 12. Међународном сајму заштите животне средине и природних ресурса - ECOFAIR у Београду

Од 14. до 16. октобра 2015. године на Београдском сајму одржане су две манифестације: 11. Међународни сајам енергетике и 12. Међународни сајам заштите животне средине и природних ресурса - ECOFAIR. Реч је о сајмовима који повезују потребе, обавезе и могућности у овим областима, а одржани су под покровитељством Министарства рударства и енергетике и Министарства пољопривреде и заштите животне средине под заједничким слоганом „Зелена енергија“.

У оквиру 11. Међународног сајма о енергетици разговарало се о темама: Развој тржишта енергије у Србији, Паметне мреже, Инвестициони планови ЕПС-а и ЈП „Србијагас“, Развој рударства, Сигурности снабдевања енергијом, Развој тржишта енергије у Србији, Обновљиви извори енергије. У средишту пажње 12. Међународног сајма заштите животне средине и природних ресурса - ECOFAIR, била је заштита животне средине која представља веома важну ставку у процесу интеграција са Европском унијом. Обе манифестације омогућиле су да се на једном месту, кроз интеракцију свих субјеката енергетског система, односно учесника у систему заштите животне средине, институција, произвођача, дистрибуте-

ра, инвеститора и стручне јавности, заједнички сагледају потенцијали и смернице даљег развоја ових привредних области.

Овогодишњи сајам енергетике окупио је бројне компаније, корпорације, предузећа, институције и професионалце у секторима електричне енергије, угља, нафте и гаса, обновљивих извора енергије, енергетске ефикасности и рударства из земље и региона. У сва три дана сајма одвијале су се међународне конференције, округли столови, панел дискусије и предавања.

У петак 16. октобра 2015. године, у Плавој сали Београдског сајма, одржана је серија предавања у оквиру Програма обуке континуираног (перманентног) професионалног усавршавања чланова Инжењерске коморе Србије из области нацио-

налног програма обуке за 2015. годину. Предавања на теме: Развој тржишта енергије у Србији, Паметне мреже у функцији развоја тржишта, енергетске ефикасности и развоја домаће индустрије, Сигурносни аспекти снабдевања енергијом и Техничко-технолошки домети савремене енергетике у функцији покретања индустрије, одржали су Љиљана Хаџибабић, дипл. инж. ел, члан Савета Агенције за енергетику, проф. др Никола Рајаковић, дипл. инж. ел, председник Савеза енергетичара Србије, проф. др Миодраг Месаровић, дипл. инж. ел. генерални секретар Националног комитета Србије у Светском савету за енергију, и проф. др Владимир Стевановић, дипл. маш. инж, редовни професор Машинског факултета Универзитета у Београду.

Инжењерска комора Србије обезбедила је бесплатне улазнице члановима Коморе, за 11. Међународни сајам енергетике и 12. Међународни сајам заштите животне средине и природних ресурса - ECOFAIR а које су као и увек, могле да се преузму у просторијама Инжењерске Коморе. Ова два сајма посетило је преко 1000 чланова Коморе.

Чланови Коморе који су посетили овогодишњи Сајам енергетике и били учесници на серији предавања одржаних 16. октобра 2015. године, стекли су по 5 бодова према Правилнику о континуираном професионалном усавршавању чланова Инжењерске коморе Србије.

Београдски сајам доделио је Инжењерској комори Србије Захвалницу за подршку на успешној реализацији 11. Међународног сајма енергетике. У име Коморе, Захвалницу је примила мр Бисерка Шварц члан Управног одбора Инжењерске коморе Србије.

Сајмови у 2015. које су посетили чланови Инжењерске коморе Србије (у заграда број посетилаца чланова ИКС):

- 41. Међународни сајам грађевинарства, од 15. до 19. априла 2015. године - (1361);
- 59. Међународни сајам технике и техничких достигнућа, од 11. до 15. маја 2015. године - (1.605);
- 12. Међународни сајам заштите животне средине и природних ресурса - ECOFAIR и 11. Међународни сајам енергетике, од 14. до 16. октобра 2015. године - (1.228)
- 60. Међународни београдски сајам књига, од 25. октобра до 01. новембра 2015. године - (1.000);
- 53. Међународни сајам намештаја, опреме и унутрашње декорације и 53. Међународна изложба машина, алата и репроматеријала за дрвну индустрију, од 10. до 15. новембра 2015. године - (550);
- 82. Међународни пољопривредни сајам У Новом Саду, од 09. до 15. маја 2015. године - (169).

УКУПАН БРОЈ ЧЛАНОВА КОМОРЕ КОЈИ СУ ПОСЕТИЛИ САЈМОВЕ У 2015. ИЗНОСИ 5.913.

ХАПШЕЊА ЗБОГ АРХИТЕКТУРЕ

Судије времена - о цару и његовом новом оделу

Драган М. Бабовић

Једнога дана су почела хапшења због ружне архитектуре. Прво су ухапшене архитекте, па онда шефови грађевинских одсека, па грађевински инспектори, па министар. Онда су ухапсили урбанисте, па посланике, па и зидаре, фасадере, керамичаре, паркетаре и молере, који су све то и направили.

Али, то је био тек почетак. Посебно су одговарали они који су добили највише друштвене награде за архитектуру, као и они који су одлучивали о тим признањима.

Судије времена биле су немилосрдне, јер је због списаних пара, које су могле бити боље искоришћене, цела земља била избачена са туристичке мапе света. Ухапшени су и новинари и критичари који су туробна здања проглашавали ремек - делима, намећући људима да се диве нечему што се противило њиховом здравом разуму. Неко се сетио и

Драган Бабовић (1954), кандидат мајстора фотографије ФСС, бави се приповедањем и фотографијом. Својим фотографијама и кратким причама, под заједничким називом **ФОТОГЕНИЈА**, које објављује на интернет страницима *Фошо Савеза Србије*, говори о животу, фотографији и фотографима (<http://test.fotoss.org/?cat=4>). Снагом своје прозе допуњује фотографске радове дајући им лична тумачења и нови смисао.

професора који су подучавали те архитекте. Па ко је одговорнији од њих? Они су уважавали ружноћу као лепоту, све што је лепо проглашавали су за досадно, сладуњаво и превазиђено, као да су били кројачи у причи о царевом новом оделу. Али, људи новог времена који су све редом хапсили, били су довољно храбри да кажу цару да је го голцат и да на себи нема ништа.

Сви ухапшени су се правдали туђом кривицом. Оптуживали су једни друге, радници су кривили инжењере, техничари архитекте, пројектанци урбанисте, а планери професоре. Предавачи су кривили токове савремене архитектуре у свету, изговарајући се погрешним прихватањем новотарија и експеримента уместо проверених вредности. Нико није знао да каже од кога је све почело.

Када је све било изграђено као ругло и постало јавна ружноћа, тако нешто више ништа није могло улепшати нити поправити. Долијали су и они који су исекли др-

веће које је донекле скривало од погледа ту ружноћу.

Неко куче залаја у даљини и фотограф се тргну из дубоког сна. Био је потпуно мокар од зноја. Лака летња пицама лепила му се уз тело. Погледа на сат. Било је 5 и 30. Ни овај ружан сан није му дао одговор на питање које га је данима мучило - како ће данас снимити разгледницу свог родног града са нагласком на архитектуру?

Тог часа неко снажно закуца на врата његове хотелске собе. Док се дизао из кревета, полиција у униформама је већ провалила врата и стављала му лисице на руке. Инспектор у цивилном оделу му строгим гласом кратко нареди:

- Предаћете нам све фотографије архитектуре које сте снимили у овом граду. Не желимо да имамо никакво сећање на ружну прошлост.

- Имате ли судски налог? - једино је чега се фотограф могао сетити тог тренутка.

- Имамо! - рече инспектор.
- Ког суда? - упита фотограф.
- Суда времена. ■

ПРИКАЗ СТУДЕНТСКЕ ИЗЛОЖБЕ ФИРЕНЦА – БЕОГРАД – ФИРЕНЦА

Косанчићев венац 1941 – 2015.

Мирјана Ротер Благојевић
Марко Николић

У свечаној сали Архитектонског факултета Универзитета у Београду одржана је од 12. до 18.

новибра 2015. године изложба студентских радова под називом ФИРЕНЦА – БЕОГРАД – ФИРЕНЦА, Косанчићев венац 1941-2015 (Историја у основи пројекта, културно наслеђе и архитектонско пројектовање). Изложба је,

као и њен пратећи каталог, представила више од двадесет студентских пројеката насталих на основу истраживања спроведених на Департману Архитектуре (DIDA), Универзитета у Фиренци (Università degli Studi di Firenze –

Dipartimento di Architettura), у сарадњи са Архитектонским факултетом Универзитета у Београду, током школске 2014/15. године. Аутори изложбе су проф. Франћеско Колоти (Francesco Collotti), Универзитет у Фиренци, DIDA – Департман архитектуре и проф. др Мирјана Ротер Благојевић, Универзитет у Београду – Архитектонски факултет.

Сарадња између Департмана Архитектуре Универзитета у Фиренци (DIDA) и Архитектонског факултета Универзитета у Београду успостављена је билатералним споразумом између ова два универзитета 2009. године, а обновљена је 2015. године (са трајањем од 84 месеци) везано за сарадњу у области архитектуре и урбанизма. Сарадња међу факултетима је спроведена са идејом да се промовише и развије међусобно разумевање, заједнички напредак и пријатељство кроз стимулацију и подржавање образовних, професионалних и културних активности и пројеката међу студентима, под менторством њихових наставника. Током 2014. и 2015. године сарадња између ова два универзитета је у области архитектуре и историје града ојачана кроз одржавање две радионице у Београду (октобар 2014. и март 2015. године), са студентима Лабораторије пројектовања DIDA. У раду са студентима на радионицама су учествовали: проф. др Мирјана Ротер Благојевић, доц. арх. Зоран Ђукановић и ас. др Марко Николић са Архитектонског факултета Универзитета у Београду, као и проф. Франћеско Колоти са својим сарадницима Департмана Архитектуре Универзитета у Фиренци (DIDA).

Тема студентских пројеката је била реконструкција централне зоне Косанчићевог венца у Београду, простора на коме се налазила зграда Народне библиотеке до бомбардовања 1941. године,

као и уређење савског приобаља у зони Карађорђевог улице. У савременом Београду, Косанчићев венац је један од најстаријих аутентичних амбијената града, са очуваним значајним историјским, културним, урбанистичким и архитектонским вредностима. На овом простору су сачувани остаци најстаријег цивилног насеља на савској падини, са очуваним остацима трасе некадашњих бедема и спонтано насталих улица. Ту се данас налазе заштићене јавне грађевине изузетног националног значаја – Саборна црква и Конак кнегиње Љубице, као и многе приватне куће заштићене као споменици културе.

Представљени студентски пројекти, са макетама, су рађени у оквиру две архитектонске лабораторије на Департману за архитектуру Универзитета у Фиренци, у школској 2014-2015. години: иКад – Интернационални курикулум за архитектонско пројектовање (iCad – International Curriculum on Architectural Design), Лабораторија Архитектура и град, архитектонски дизајн (Architecture and Town Lab, Architectural Design), проф. Франћеско Колоти и Николо Кампанини (Nicolò Campanini), Мишо Рашић, Зорица Вуковић заједно са курсевима: Урбанистичко пројектовање (Urban Design) – проф. Ђулио Ђиванони (Giulio Giovannoni) и Пејзажно урбанистичко пројектовање (Urban Landscape Design) – проф. Енрико Ангуилари (Enrico Anguillari) и Лабораторија Архитектура и град, архитектонско пројектовање (Laboratorio Architettura e Città/ Architecture and Town Lab, Progettazione dell'Architettura/ Architectural Design), проф. Франћеско Колоти и Николо Кампанини, Федерико Корићели (Federico Coricelli), Мишо Рашић, Зорица Вуковић заједно са курсевима: Пејзажно урбанистичко пројектовање (Urban

Landscape Design) – проф. Теса Матеини (Tessa Matteini) и Урбанистичко пројектовање (Urban Design) – проф. Ерих Тревисоли (Erich Trevisiol), Кијара Одолини (Chiara Odolini), Матео Колецо (Matteo Coletto).

Различитост и концептуално богатство изложених пројеката показују нова и свежа виђења Косанчићевог венца са остацима уништене Народне библиотеке, из потпуно различитог угла – визууре младих. Посебна вредност изложбе и каталога су студентске макете нових структура, које су значајно и драгоцено сведочанство различитих методолошких приступа овом пројектном задатку. Најзначајнији допринос је анализа домаћег контекста и наслеђа кроз примену страних пројектантских концепата и приступа, што такође може да буде водила за будућу сарадњу у различитим областима заједничког интересовања, као и да обогати образовна искуства наших студената.

Вредност и значај каталога изложбе су многоструки. Највеће интересовање за ову публикацију и потребу за њом ће свакако показати студенти архитектуре, у Италији и у Србији подједнако. Публикација такође заслужује пажњу стручне јавности и образовних кругова који се баве архитектонским и урбанистичким пројектовањем, као и истраживача из других области културе и уметности.

Приказана изложба, радионице и дискусије које су вођене током трајања изложбе су показали да у будућем планирању и обликовању заштићене целине Косанчићев венац неопходно је достићи усаглашене промене које ће бити засноване на историјским, културним и меморијалним вредностима места, али ће оне представљати и хармоничну модерну целину усклађену са садашњим и будућим потребама друштва. ■

ПРОДУЖЕНО ОСИГУРАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОДГОВОРНОСТИ ЧЛАНОВА ИНЖЕЊЕРСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ

Катарица Миловановић*

Шеф рачуноводства ИКС

Инжењерска комора Србије је седму годину за редом потписала полису осигурања професионалне одговорности, за све чланове (према службеној евиденцији) и инжењере који у току периода осигурања стекну својство члана Коморе, од дана увођења у евиденцију.

Максимална сума за осигурање по осигуранику и штетном догађају износи 1.805.859,00 ди-

нара, а укупна премија за осигурање за све чланове Коморе, за период осигурања од годину дана, је 3.434.718,00 динара. Осигураници (чланови Коморе) не учествују у новчаном износу у штетном догађају а осигурање са Компанијом „Дунав осигурање“ а.д.о. закључено је без агрегатне суме, што подразумева да не постоји лимит који ограничава број исплата начињених штетних догађаја у току трајања осигурања.

Инжењерска комора Србије је, у циљу повећавања кредибили-

тета њених чланова, успела да из фонда чланарина и ове године издвоји суму за осигурање од професионалне одговорности и на тај начин реализује један од важних планираних циљева за 2015 - 2016. годину.

Полиса, као и Услови за осигурање професионалне одговорности инжењера чланова Инжењерске коморе Србије, објављени су на сајту Коморе, а такође су доступни и у овом броју електронског издања Гласника на адреси www.iks.rs

ПОЗИВ НА ОГЛАШАВАЊЕ

Поштовани,

Гласник Инжењерске коморе Србије излази четири пута годишње и представља јединствено медијско издање које се штампа и дистрибуира у преко 27.000 примерака и самим тим представља најсигурнији и најнепосреднији начин да Ваша порука стигне до уско одређене интересне групе, инжењера различитих струка, који сачињавају чланство Инжењерске коморе Србије, чинећи је на тај начин једном од најбројнијих, а самим тим и једном од најозбиљнијих струковних организација у Србији. Гласник Коморе штампа се у пуном колору на А4 формату квалитетног папира. Електронска издања Гласника можете погледати на следећој Интернет страници: <http://www.ingkomora.rs/glasnik/>

Објављивање комерцијалних огласа у Гласнику Инжењерске коморе Србије је могуће је у неколико различитих варијанти: спољашња задња корица, унутрашње корице, унутрашња страна, половина унутрашње стране и четвртина унутрашње стране.

У табели испод можете погледати износе накнада за објављивање огласа.

Позиција и величина огласа	Цена објављивања*
пуна спољашња задња корица	90.000,00
пуне унутрашње корице	75.000,00
пуна унутрашња страна	50.000,00
половина унутрашње стране	25.000,00
четвртина унутрашње стране	12.500,00

*у цену није урачунат ПДВ

Позивамо Вас да искористите могућност оглашавања у Гласнику Инжењерске коморе Србије, у нади да ћемо остварити успешну сарадњу.

ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Булевар војводе Мишића 37, Београд

Тел: + 381 11 3248 585, 3248 586

Факс: + 381 11 3248 586

Текући рачун: 160-40916-33

www.ingkomora.rs info@ingkomora.rs

ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ КОМОРЕ

ОСНОВНИ ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ КОМОРЕ СУ ДА:

- ❖ утврђује професионална права и дужности и етичке норме понашања чланова у обављању послова планирања, пројектовања и извођења радова према Етичком кодексу;
- ❖ утврђује испуњеност услова за издавање, односно одузимање лиценце за одговорног планера, одговорног урбанисту, одговорног пројектанта и одговорног извођача;
- ❖ организује Суд части за утврђивање повреда професионалних стандарда и норматива (професионалне одговорности);
- ❖ уређује и унапређује услове за обављање стручних послова у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката и других области значајних за планирање и изградњу;
- ❖ прати и утиче на развој професионалних односа у струци обезбеђујући услове својим члановима за такву делатност;
- ❖ обезбеђује сигурност и заштиту општих и појединачних професионалних интереса чланова;
- ❖ доноси нормативе и критеријуме за процену вредности послова из делатности чланова;
- ❖ прати рад својих чланова и примену правила професионалне етике;
- ❖ предлаже надлежним органима доношење одговарајућих прописа и сарађује са одговарајућим министарствима и државним органима у припреми и примени законске и друге регулативе која се односи на области делатности Коморе;
- ❖ успоставља, одржава и унапређује сарадњу са другим инжењерским коморама и другим сродним организацијама и институцијама у земљи и иностранству;
- ❖ организује и учествује у припреми стручних скупова и пружа помоћ у издавању публикација од интереса за струку и делатност чланова;
- ❖ обавља поверене послове вештачења и експертизе и друге поверене послове, као и послове од значаја за професионалну праксу и усавршавање рада чланова Коморе;
- ❖ организује арбитражно решавање спорова у складу са Законом о арбитражи.

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЧЛАНОВА

ЧЛАНОВИ КОМОРЕ ИМАЈУ СЛЕДЕЋА ПРАВА И ДУЖНОСТИ ДА:

- ❖ поштују Статут и Етички кодекс Коморе;
- ❖ негују добре пословне обичаје своје струке и поштују професионалне стандарде и нормативе;
- ❖ покрећу и разматрају сва питања из делатности Коморе са циљем унапређења организовања у пружању услуга у области просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката и других области значајних за планирање и изградњу;
- ❖ учествују у доношењу програма и планова рада Коморе;
- ❖ бирају и да буду бирани у органе Коморе;
- ❖ непосредно, или преко својих представника у органима Коморе и телима матичних секција у саставу Коморе, дају предлоге, сугестије и мишљења ради доношења одлука, закључака и других аката у циљу заштите општег и појединачног интереса у обављању послова из области просторног и урбанистичког планирања, изградње објеката и других области значајних за планирање и изградњу;
- ❖ користе пословне и друге информације којима располаже Комора;
- ❖ користе стручну и другу помоћ, као и услуге које врши Комора у оквиру остваривања својих циљева и задатака;
- ❖ користе лични печат члана Коморе под условима прописаним општим актом Коморе;
- ❖ редовно плаћају чланарину и обезбеђују услове за ефикасан рад Коморе;
- ❖ поштују и примењују све одлуке, ценовнике, нормативе, нормативе радова и остала документа из струке и делатности струке, које донесе или усвоји Комора.

КУЋА СВИХ ИНЖЕЊЕРА

У СЛУЖБИ СТАЛНОГ СТРУКОВНОГ УСАВРШАВАЊА СВОЈИХ ЧЛАНОВА

WWW.ingkomora.rs

ИНЖЕЊЕРСКА КОМОРА СРБИЈЕ

Свим члановима и пријатељима

желимо успешну

2016. годину